Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 206 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., Spalio-Oct. 27, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Krislai

Vēl rodys savo kvailystę.
Žodis pažangiečiams.
Anglų nesukirsi.
Keršto siautējimas.
Izraeliečiai pamiršo.
Al Jolson.

Rašo A. BIMBA

Sužinota, kad sekmadienį lietuviškieji kryžiokai pikietuos Laisvės koncertą. Tai reiškia, kad jie dar sykį demonstruos savo politinę kvailystę.

Ką gi jie mano atsiekti? Argi jie mano, kad lietuviai jų pabijos? Jeigu jie taip mano, tai jie pasirodo dar didesniais asilais, negu svietas juos įsivaizduoja.

★

Tie mūsų kryžiokai pamiršta, kad čia yra Amerika, kur dar galima laisvai žmonėms susirinkti į koncertus ir kitokius parengimus, gražiai, ramiai linksmintis, klausytis dainų ir muzikos.

Jie pamiršta, kad jų patronus Smetoną ir Hitlerį velnias pasiēmē, ir kad panašūs sutvērimai šios šalies niekuomet nevaldē ir nevaldys.

★

Pažangioji Amerikos lietuvių visuomenē puikiai supranta savo pareigas tokiuose atsitikimuose. Iš arti ir iš toli ji pribus masiniai dalyvauti savo pažangiosios spaudos metiniam parengime.

Visi karštai raginami nekreipti jokio dēmēsio į fašistpalaikių kvaksējimą.

Jų tas pikietas turētų tik dar labiau kiekvieną padorų lietuvį uždegti meile savo lietuviškai spaudai. Taip ir bus. Pamatysite.

★

Anglijos kapitalistai senesni ir gudresni už savo amerikoniškus kolegas. Jie tuojau pripažino Kiniją ir dabar daro puikiausį su ja biznį per Honk Kong uostą. Sako, šiemet tas biznis jau persivertē per visą bilijoną dolerių.

Tuo tarpu mūsų vyriausybē visiškai sunaikino prekybą su Kinija. Ji pasiēmē globon Čiango kliką, pasitupdē ją ant Formozos salos ir milijonais dolerių maitina. Pelno jokio. Nuostoliai milžiniški.

★

Tik per vieną dieną Pietinēs Korējos Syngman Rhee teismai nuteisē mirtin šešiasdešimt du korējiečiu, paimtus karo nelaisvēn. Keturi tūkstančiai septyni šimtai kitų dar laukia tokios pat bausmēs. Visi jie kaltinami pritarime Šiaurinei Korējai.

Baisus masinis laimētojų kerštas. Tai dar vienas įrodymas, kaip laimēję darbininkai turi apsirūpinti, kad reakcija jų nenugalētų. Korējoje prasideda baisus masinis nugalētųjų naikinimas.

★

O tikrai kada nors ateis laikai, kuomet ir Korējoje darbo žmonēs paims viršų. Niekuomet nebus pamiršta šis Syngman Rhee klikos teroras.

★

Dar taip labai neseniai izraeliečiai Palestinoje buvo tik kolonistai, kuriems per ilgus metus anglai okupantai lupo visus devynis kailius. Kaip jie stengēsi ir darbavosi laimēti Jungtinių Tautų pripažinimą! Ir kai Izraelis pagaliau tapo pripažintas, jo žmonēs nesitvērē džiaugsmu.

Bet štai dabar Jungtinių Tautų Asemblējoje to paties Izraelio atstovai duoda pasiūlymą, kad didžiosios Kinijos, kad penkių šimtų milijonų žmonių pripažinimas būtų beceremoniškai atidētas ištisiems metams.

Kaip greit žmonēs pamiršta savo bēdas! Kaip mažai pas žmones esama užuojautos kitiems, siekiantiems to paties tikslo.

★

Staiga, širdies smūgiu San

(Tąsa ant 5 pusl.)

Jungtinių Valstijų armija rengiasi maršuoti iki Mandžūrijos sienos

Amerika išlaipina dar 50,000 jankių į Šiaurinę Korėją

Koreja.— Amerikonų komanda užginčija pirmesnius pranešimus, kad jie Šiaurinėje Korejoje susilaikys už 40 mylių į pietus nuo Mandžūrijos rubežiaus. Taipgi atmeta skelbimus, kad jankių lakūnai bombarduos Šiaurinės Korejos liaudininkus ne arčiau, kaip už 12 mylių nuo Mandžūrijos sienos.

Tie užginčijimai reiškia, kad Amerikos armija maršuos iki pat Mandžūrijos rubežiaus.

Pranešama, kad amerikonų komanduojami Pietinės Korejos tautininkai jau pasiekė Mandžurijos sieną.

Iš Amerikos laivų išlipo tūkstančiai jankių kariuomenės į Wonsan uostą, Šiaurinėje Korejoje. Viso ten bus išlaipinta 50,000 amerikonų.

Seoul. — Pietinės Korejos tautininkų valdžia pasakojo, kad "trys batalionai" Kinijos Liaudies Armijos įsiveržę į Šiaurinę Korėją, užpuolę korejinius tautininkus ir apsupę vieną jų kariuomenės būrį.

Amerikonai nepatvirtina to tautininkų pasakojimo.

Washington. — Nepasitvirtina pranešimai, kad Kinijos Liaudies Armija ruošiasi įsiveržt į Tibetą.

Supleškintas puikių namų projektas Šiaur. Korejoje

Koreja. — Amerikos lakūnai sako, kad jie "per klaidą" supleškino Hungnam mieste, Šiaurinėje Korejoje, didžiulį naujų namų projektą — 200 apartmentinių namų, kuriuose gyveno 1,000 šeimų. Tai buvo naujoviniai namai su gariniu apšildymu, maudynėmis ir kitais patogumais, o tarpnamiuose — prisodinta gėlių ir medelių.

Jankių lakūnams atrodę, kad tai "fabrikas."

Trumanas neužilgo šauks Kongreso susirinkimą

Washington. — Pranešama, jog prez. Trumanas už kokios savaitės po lapkričio 7 d. rinkimų sušauks kongresą į specialę sesiją. Teigiama, kad prezidentas, be kitko, duos Kongresui šitokius pasiūlymus:

Pakelti taksus viršpelniams, paskirti daugiau pinigų padengimui korejinio karo išlaidų ir pratęsti rendų kontrolę.

Lenkija kaltina vyskupus už sutarties laužymą

Varšava.— Lenkijos valdžia kaltina katalikų vyskupus, kad jie laužo visą savo pasirašytą sutartį dėl santaikos ir bendradarbiavimo su valdžia. Jeigu vyskupai ir toliau taip darys, tai bus aprēžtos jų bažnytinės teisēs, kaip įspėja Lenkijos vyriausybē.

Užtikę "atominį" fabriką Šiaurinėj Korejoj

Koreja. — Amerikos karininkai spėja, kad jie užtikę ties Hungnamu, Šiaurinėje Korejoje, fabriką, kuris apdirbinėjęs Sovietam uranium̨ą, atominių bombų medžiagą.

Naujosios Kinijos prekyba su Amerika

Washington. — Liepos mēnesį šiemet nugabenta $3,000,000 vertēs amerikinių dirbinių - produktų į Kinijos Liaudies Respubliką, o rugpjūtyje nugabenimų vertē Kinijon siekē $8,900,000, kaip praneš̌ē Amerikos prekybos departmentas.

Iš naujosios Kinijos liepoje buvo įgabenta Amerikon produktų už $12,260,000, o rugpjūtyje už $11,700,000.

Amerikos valdžia yra uždraudus pardavinēti liaudiškajai Kinijai mašinas ir fabrikinius įrengimus.

Jankių nuostoliai Korejos kare

Washington. — Amerikos apsigynimo departmentas paskelbē, kad jau pranešta apie sekamus amerikiečių nuostolius Korejoje jų giminēms:

3,684 užmušta, 4,337 be žinios dingo ir 18,682 sužeista.

Viešai skelbiama tik tokie amerikiečių nuostoliai, apie kuriuos jau duota žinia jų tēvams, žmonoms bei kitiems giminēms.

Vokiečiai turēs daugiau mokēt jankių užlaikymui

Frankfurt, Vokietija. — Karinē amerikonų valdyba vakarinēje Vokietijoje įspējo, kad vokiečių valdžia turēs dar daugiau mokēti užlaikymui okupacinēs jankių armijos.

KELTUVAS UŽMUŠĒ 3 MAINIERIUS

Collinsville, Ill. — Krisdamas Lumaghi angliakasyklos keltuvas užmušē tris mainierius.

Tel Aviv, Izraelis.—Nauji Izraelio seimo rinkimai skiriami 1951 m. vasario mēnesį.

Vēliausios Žinios

Washington. — Karinis Amerikos departmentas pareiškē, jog nēra jokio įrodymo paskalams, būk Kinijos Liaudies Armijos junginiai įsiveržę į Šiaurinę Korėją.

Koreja. — Pietinēs Korejos tautininkų prezidento Syngmano Rhee valdžia per dieną be teismo sušaudē 600 žmonių, įtardama, kad jie esą komunistai.

Syngmano tautininkai areštavo dar 8,000 nužiūrimų komunistų bei liaudininkų. Žada suruošt jiems karinį teismą.

Chicago. — General Motors automobilių korporacijos pirmininkas Wilsonas peršo įvesti privalomą darbininkams 45 valandų darbo dieną.

Lake Success, N. Y.— Amerikos atstovai Jungtinēse Tautose būtinai reikalauja paskirti Trygve Lie generaliniu Jungt. Tautų sekretorium naujam terminui. Ketina vetuoti-atmesti bet kokius kitus kandidatus į sekretoriaus vietą.

Generalinio sekretoriaus alga yra $50,000 per metus.

Koreja. — Amerikos kariuomenē pasiekē vietas už 20 mylių nuo Mandžurijos sienos.

New York. — Majoro Impellitterio policija suēmē 306 padaužas - kriminalistus, kad majoro priešai negalētų naudot juos kaip mušeikas rinkimų dienoje lapkr. 7.

Areštuota ir daugiau kaip 200 asmenų, apgavingai užsirašiusių balsuoti rinkimuose.

Hong Kong.— Vietnamo liaudininkai pranešē, kad jie per 4 pastarąsias savaites nukovē, sunkiai sužeidē bei suēmē 10,000 francūzų kareivių ir oficierių.

Washington. — Jungtinēs Valstijos siunčia savo karininkus į Kūbą, kad nurodytų, kaip perorganizuot ir sustiprint Kūbos armiją.

Anglai krētē dingusio atomisto kambarius

London. — Slaptoji policija iškrētē butą, kur gyveno prof. Bruno Pontecorvo, dirbęs atominiame anglų valdžios projekte.

Pontecorvo, Italijoj gimęs, o Anglijoj įsipilietinęs, išvyko Italijon į atostogas. Iš ten nukeliavo į Suomiją ir nežinia kur dingo. Anglijos valdininkai bijo, kad iš Suomijos jis gal nuvežē Sovietam atominius anglų "sekretus".

Anglijoj Pontecorvo darbavosi ir dēl hydrogeninēs bombos pagaminimo.

Francijos seimas užgyrē vokiečių rekrutavimą

Paryžius.— Francijos seimas dauguma balsų užgyrē valdžios pasiūlymą — atgaivinti vokiečių armiją, bet su tokiu apribojimu, kad vokiečių pulkai ir kuopos su savo komandieriais būtų įjungti į bendrąją vakarinių kraštų armiją ir turētų klausyti vyriausios tos armijos komandos.

Premjeras Pleven sakē, tokia vokiečių kariuomenē nebūtų pavojinga Francijai.

DIDŽIULIAI GENERAL ELECTRIC PELNAI

New York. —General Electric kompanija raportavo, jog per devynis pirmuosius šių metų mēnesius ji gavo $112,919,454 pelno. Tai yra, 67 procentais daugiau, kaip per tą patį 1949 metų laikotarpį.

Nepaisant smarkiai pakilusių pelnų, General Electric pabrangino 6 iki 13 procentų elektrinius savo šaldytuvus ir kitus dirbinius.

Vietnamo liaudininkai artēja prie Laokay

Saigon, Indo - Kina. — Vietnamo liaudininkai užēmē pozicijas už 5 mylių nuo francūzų tvirtovēs Laokay, Šiaurinēje Indo-Kinoje, Kinijos pasienyje.

Francūzai, naudodami savus ir amerikinius lēktuvus, įtūžusiai bombarduoja ir apšaudo liaudininkus. Šēlsta įnirtingas mūšis.

Francūzų komandieriai jau įsakē "nereikalingiems" civiliniams gyventojams apleisti Laokay miestą.

United Press praneša, jog vietnamiečiai liaudininkai taip pat puola francūzus vidurinēje ir pietinēje Indo-Kinoje.

Areštuotas Franc. konsulo pavaduotojas Lenkijoje

Varšava.—Lenkų valdžia areštavo Francijos konsulo pavaduotoją Geo. Estrade. Jis buvo įtartas kaip šnipų vadas prieš Lenkiją.

Bet amerikiniai korespondentai sako, jis areštuotas kerštui už tai, kad Francija suēmē Lenkijos konsulo pavaduotoją.

LEGIONAS REIKALAUJA PAŠALINT SOVIETINĘ VĒLIAVĄ

Denver, Colorado.— Pilietiniame Denverio Centre yra surengta paroda dēl penkmetinēs Jungtin. Tautų sukakties. Iškelta visų Jungtinių Tautų vēliavos.

Amerikonų Legiono vadai reikalavo pašalint Sovietų vēliavą iš parodos. Denverio apskrities prokuroras Bert Keating pareiškē, jog Sovietų Sąjunga yra Jungt. Tautų narys, o Legionas neturi teisēs duoti įsakymus Jungtinēms Tautoms.

Australija ir Graikija pritaria atominių bombų naudojimui

Užsipuola Sovietų reikalavimą pasmerkt A-bombų naudotojus

Lake Success, N. Y. — Australijos užsienio reikalų ministras Percy Spender aštriai neigē Sovietų duotą pasiūlymą, kad Jungtinēs Tautos pasmerktų kaip karinį kriminalistą tokią šalį, kuri pirma pradēs naudoti atomines bombas.

Spenderis, kalbēdamas politiniame Jungtinių Tautų seimo komitete prieš Sovietų Sąjungą, pilnai pateisino atominių ginklų vartojimą ir pareiškē:

— Jeigu bet kuri šalis priešinsis Jungtinių Tautų konstitucijai, tai aš nematau priežasties, kodēl neturētų būti panaudota atominē bomba prieš tą šalį.

Graikijos monarcho-fašistų delegatas Greg. Kassimatis sakē:

— Nors atominē bomba yra blogas dalykas, bet norint 'karą panaikinti', galima ir atom-bombas naudoti.

Anglija, Francija, Holandija, Meksika ir Lebanas įteikē savo rezoliuciją, kuri užuolanka apeina bet kokį pasmerkimą tiem, kurie pirma panaudotų atombombą.

Sovietų delegatas Andrius Višinskis jau prieš kelias dienas užtikrino, jog Sovietų Sąjunga nepradēs pirma vartoti atominių bombų.

Perša Eisenhowerį į Atlanto armijų vadus

Washington. — Dvylikos Atlanto kraštų vadai čia slaptai apdirbinējo planus dēl jų armijų suderinimo prieš Sovietų Sąjungą. Tuo tikslu žadējo apsimainyti ir kariniais "sekretais."

Taipgi buvo svarstoma vyriausio komandieriaus parinkimas jungtinēms Atlanto šalių armijoms. Pranešama, kad daugelis vakarinēs Europos politikierių peršo paskirti generolą Eisenhowerį aukščiausiu komandierium.

Manoma, todēl Eisenhower dabar ir pašauktas iš New Yorko į Washingtoną.

Nauji amerikonų talkininkai kare

Marseille, Francija. — Laivu išplaukē 1,017 francūzų kareivių ir oficierių į talką amerikonams prieš Šiaurinę Korėją. Policija blaškē darbininkus, demonstruojančius prieš kišimąsi į Korejos karą.

Bogota, Kolombija. — Kolombijos valdžia pasisiūlē duoti 1,000 savo kariuomenēs amerikonams padēti "tvarkyti" Šiaurinę Korėją po jos užkariavimo.

New York. — Margareta Sanger'ienē, žinoma gimdymų kontrolēs skelbēja, siūlē išromyti silpnapročius, kad negadintų žmonių veislēs.

Centerville, Md. — Demokratų politikierius John J. Raskob savo testamente užrašē katalikiškom labdarybēm 5 milionus dolerių.

Paryžius.—Karinis Francijos seimo komitetas užgyrē valdžios siūlymą pailginti verstiną karinę tarnybą nuo dabartinių 12 mēnesių iki 18 mēnesių.

ORAS.—Giedra ir šilčiau.

R. Bunche bus Harvardo Universiteto profesorius

Cambridge, Mass. —Harvardo Universiteto valdyba paskyrē negrą dr. Ralphą Bunche valdinių dalykų profesorium.

Bunche, direktorius Jung. Tautų komisijos dēl nesavistovių kraštų, yra pasižymējęs kaipo taikos darytojas tarp Izraelio ir arabiškų valstybių.

Jis bus tik antras negras profesorius ilgoje Harvardo Universiteto istorijoje. Pirmas buvo negras William A. Hinton, bakteriologijos profesorius.

McCarrano įstatymas gręsia visiems, sako sen. Lehman

Rochester, N. Y. — Demokratas senatorius Herbertas Lehman, kalbēdamas universiteto studentams, pareiškē, jog McCarrano įstatymas grūmoja sunaikint konstitucines amerikiečių laisves. Nors McCarrano įstatymas visųpirm nukreiptas prieš komunistus, bet jis gręsia ir "ištikimiems amerikiečiams," sakē Lehmanas.

Lehmanas, demokratų kandidatas į Senatą naujam terminui, kartu smerkē komunizmą.

Daromi pratimai su atom-bombomis

Washington. — Amerikos kariuomenē manevruose daro pratimus ir kaip naudoti atominę bombą, — sakē Gordon Dean, pirmininkas valdinēs Atomų Jēgos Komisijos. Bet, žinoma, dar neišsprogdino manevruose nē vienos atomų bombos.

Berlin.— Pranešama, kad Kinijos Liaudies Armija jau įmaršavo į Tibetą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ginkluotas nusiginklavimas!

Pereitą antradienį Jungtinių Tautų Asemblėjoje kalbėjo Jungtinių Valstybių prezidentas Harry S. Truman. Kalbėjo proga Jungtinių Tautų penkmetinės. Proga buvo puiki. Prakalba galėjo būti istorinė. Ji galėjo duoti ką nors naujo tai pasaulinei organizacijai ir įžiebti naujų vilčių visai žmonijai. Bet tokia ji nebuvo.

Ko gi šiandien visa žmonija daugiausia trokšta? Labiausia ji trokšta taikos ir ramybės. Nualinta ir išvarginta žmonija norėtų visas savo kūrybines jėgas pasukti į darbus gyvenimo gerinimui ir lengvinimui. Reikia maisto, reikia rūbų, reikia gyvenimui namų, reikia apšvietos ir mokslo, reikia nugalėti gamtą ir priversti ją tarnauti žmogui taip, kaip niekuomet pirmiau netarnavo. Nesuskaitomi milijonai žmonių įvairiuose pasaulio kampuose neturi pakankamai nei maisto, nei rūbų, nei pastogių, nei apšvietos, nei mokslo. Kasmet milijonus nuskina badas ir šaltis.

Tuo tarpu bilijonai ir bilijonai dolerių, tuo tarpu visos gyviausios, geriausios, gabiausios, sveikiausios ir mokyčiausios spėkos pavestos gaminimui masinio žmonių naikinimo priemonių! Kokia tai baisi beprotystė! Koks nepateisinamas gadynės idijotizmas!

Šitoje visos žmonijos krizėje kalbėjo mūsų šalies prezidentas. Ar neparodė jis tikrą, apčiuopiamą išeitį iš tos krizės?

Ne, neparodė. Svarbiausias gana ilgos prakalbos taškas buvo ta sena pasaka, kad mums reikia "kolektyvisko saugumo, paremto ginkluota jėga." Turime dar labiau ginkluotis! Turime dar daugiau bilijonų dolerių praleisti gaminimui masinio žudymo pabūklų!

Tik antroje dalyje savo prakalbos prezidentas atsiminė didįjį žmonijos troškimą. Tik pabaigoje priėjo prie "nusiginklavimo". Turėsime, girdi, priėiti prie nusiginklavimo, turėsime susilaukti tų laikų, kai kardai bus paversti į noragus. Bet prie to aukšto idealo eisime **ginkluotu keliu!**

Visuomet reikia turėti mintyje tą didelį faktą, kad mūsų prezidentas kalbėjo ne tik didžiosios Amerikos vardu. Jis taip pat kalbėjo vardu Anglijos, Francūzijos ir viso kapitalistinio pasaulio. Jis kalbėjo vardu Jungtinių Tautų daugumos.

Tas tik reiškia, kad tos pasaulinės organizacijos gairės ir ateityje bus nukreiptos ne į nusiginklavimą, ne į pažabojimą militarizmo, bet link skatinimo dar baisesnio ir didesnio apsiginklavimo. Tos švelniosios, saldžiosios prezidento prakalbos frazės apie kardus ir noragus ir pasiliks tik frazėmis Jungtinių Tautų rekordų archyve.

Kaip tik tą pačią dieną prezidento pagelbininkai vienas po kitam viešai pranašavo dar didesnius amerikiečiams taksus dėl ginkluoto Amerikos susistiprinimo ir sustiprinimo kitų "laisvų" šalių.

Kaip tik tą pačią dieną jo kabineto narys, Teisingumo Departmento galva, valstybės prokuroras J. Howard McGrath pravedė naujus areštus prieš sveturgimius amerikiečius. Keletas desėtkų nepiliečių jau suimta. Žada suimti ir dar daugiau. Jis pradeda visu mastu vykinti McCarran įstatymą. Pats prezidentas to įstatymo pravedimui gyveniman — įstatymo, kurį jis pats vetavo ir pasmerkė, kaipo priešingą Konstitucijai ir Teisių Biliui — paskyrė tarybą iš penkių narių. Kongresas laužo Konstituciją, laužo ją ir prezidentas!

Vadinas, didinimas apsiginklavimo ir siaurinimas demokratinių teisių eina ranka rankon. Ta karti tiesa nebuvo atžymėta prezidento prakalboje, pasakytoje Jungtinių Tautų penkmetinės proga.

Baltimorės mieste pirmieji karinėn tarnybon pašaukti gydytojai: John Woytowtz ir E. Irvin Neserka gauna paskyrimus nuo tarnybos raštinės sekretorės.

Dr. A. L. Graičūno 80 metų amžiaus sukakties proga

Dr. A. L. Graičūnas

Tur būt nėra kito lietuvio, kuris per tiek daug metų būtų tiek daug įdomavęs lietuvių gyvenimu, jų sveikata ir gerbūviu, kaip gerbiamas Dr. A. L. Graičūnas. Šitam Amerikos lietuvių visuomenininkui, pijonieriui, švietėjui šito spalio mėnesio 31 dieną sukaks 80 metų amžiaus. Šita proga aš noriu nors trumpu straipsneliu supažindinti skaitytoją su šituo garbingu žmogum.

Andrius Graičūnas gimė 1870 metų spalio 31 d., Pajuodupio vienkiemyj, Kupiškio valsčiuje. Tėvų buvo skirtas į kunigus. Bet Andrius, baigęs Liepojaus gimnaziją, atsisakė stoti į seminariją, tai nustojo tėvų malonės ir sykiu paramos.

Atvažiuoja Amerikon

Už veikimą prieš caro valdžią Graičūnas turėjo Lietuvą palikti ir 19 metų būdamas, 1889 metais pribuvo į Ameriką laimės ieškoti. Pribuvęs į Ameriką, dirbo ant ūkio, anglių kasyklų ir kitokius darbus. 1893 metais Dr. Graičūnas gyveno Baltimorėje ir ten gelbėjo Dr. J. Šliupui suorganizuoti pirmą kuopą Lietuvių Mokslo Draugijos. Vėliau šita draugija turėjo kuopas ir kitose lietuvių kolonijose, leido savo žurnalą ir atliko nemažą darbą lietuvių švietime.

Dr. A. L. Graičūno darbuotė dėl lietuvių prasidėjo 1893 metais Baltimore, Md. ir be pertraukos eina iki šių dienų, t. y., per 57 metus.

1894 metais Dr. Graičūnas pastoviai apsigyveno Chicagoj. Tada Chicaga buvo nedidelis miestas, o jame lietuvių visai nedaug tebuvo. Chicagoje jis įsigijo vaistinę, kur pelnijo pragyvenimą ir sykiu lankė universitetą, kuriame užbaigė medicinos daktaro mokslą ir aplaikė diplomą.

Gyvenimo sunkumai

Dr. Graičūnui buvo lemta pergyventi skaudžių smūgių ir matyti šalto ir karšto. Mirdama visai jaunutė, jo gyvenimo draugė paliko jam du visai mažyčius kūdikius, kuriuos jis vienas užaugino, į mokslus išleido ir padarė naudingais žmonėmis. Vyresnysis sūnus, Vytautas, baigęs inžinieriaus mokslą, gyvena Lietuvoje ir dabar profesoriauja Kauno universitete; jaunesnysis, Algirdas, baigęs agronomijos mokslą, liko menininku, piešėju ir gyvena Chicagoje.

Dr. Graičūnas Chicagoje rado lietuvių visai nedaug, bet tuojau ėmėsi veikimo. Jo užmanymu ir pasidarbavimu buvo surengtas pirmas lietuviškas perstatymas "Genovaitė", ir "Užmušimas Aleksandro II".

Taigi, šiemet Dr. Graičūnui sukanka 80 metų amžiaus, 61 metai kaip pribuvo į Ameriką ir 56 metai kaip apsigyveno Chicagoje.

Kaipo visuomenininkas

Trumpo straipsnelio ribos man neleidžia kiek plačiau apibūdinti darbštaus Dr. Graičūno nuopelnus per tuos 57 metus. Tiek galima pasakyti, kad Dr. Graičūnas savo įgautą mokslą ir profesiją nepanaudojo sau turtų krovimui, kaip kad labai daug kitų jo profesijos žmonių darė ir šiandien daro. Pirmoje vietoje jam rūpėjo ne savo "aš", o lietuvių sveikata, kultūra ir jų gerbūvis. Daktaras dažnai kartoja: "Sarmata jaunam mirti, už tai reikia mokėti saugoti savo sveikatą."

Tais laikais lietuviai, pribuvę į Ameriką, apie savo sveikatos užlaikymą, apie higieną jokio supratimo neturėjo ir dėlto nemažai jų jaunatvėje ir pirm laiko keliavo į kapus. Štai čia Dr. Graičūnas Amerikos lietuviams už dyką suteikė labai daug taip labai reikalingo žinojimo, dažnai rašydamas straipsnius į spaudą, skaitydamas paskaitas apie sveikatą ir higieną ir rašydamas knygas ir brošiūras tuo klausimu. Taipgi vien tik Dr. Graičūno pastangomis per kelis metus buvo leidžiamas tikrai geras sveikatos klausimais žurnalas "Gydytojas". O kada Dr. Graičūnas buvo Chicagos Lietuvių Daktarų Draugijos sekretorium, tai jis verstinai reikalavo daktarus rašyti straipsnius apie sveikatos užlaikymą. Tie straipsniai tilpdavo spaudoje ir iš jų žmonės pasimokino.

Daug Amerikos lietuviams patarnavo Dr. Graičūno parašyta - sutaisyta 340 puslapių, su daug paveikslų, gera knyga "Sveikata." Šitoje knygoje buvo daug visiems reikalingų apie sveikatą pamokų, ko tais laikais kitur nebuvo galima rasti. Jau visiems žinoma, kad biaurusis alkoholis Amerikos lietuviams daug žalos padarė ir net nemažai jaunų žmonių pirm laiko į kapus nuvarė. Dr. Graičūno "Sveikatos" visas penktas skyrius, 24 puslapiai, paaukoti plačiam aprašymui alkoholio nuodų. Visi, kurie atydžiai perskaitė šitą skyrių, jau su tuo "skystimu" per daug nesidraugavo. O tas išėjo ant naudos ne tik atskiriems žmonėms, bet ir tautai.

Gera jo parašyta knygelė "Naminė musė ir uodas." Brošiūraitės "Blogi kūdikių papročiai" ir "Užkrečiamos limpamos ligos" taip pat labai naudingos.

Santykiai su visuomene

Be dažnų rašinėjimų pamokinimų sveikatos ir kitais klausimais, dar Dr. Graičūnas turi kitą labai gerą ypatybę. Jis myli ir visada tam turi laiko vesti platų susirašinėjimą su daugeliu žmonių. Jo tie laiškučiai ne per ilgi, bet draugiški, daug pasakanti ir pamokinanti.

Šiandien mes gyvename labai kritiškam istorijos laikotarpyje. Nemažas skaitlius žmonių, o ypač profesijonalų, besivaikydami dolerį, spiovė ant visų idealų ir nudardėjo į dumblyno patį dugną. Bet Dr. Graaičūnas, nors jau 80 metų amžiaus, protiniai tebėra jaunas, protauja ir argumentuoja sveikai ir logiškai .

Dr. Graičūnas ir Lietuva

Pernai man apsilankius pas jį, jis rodė gautus laiškus nuo smetonlaižių, brolio sūnaus iš Kanados ir kitų dypukų. Tuose laiškuose jie biauriai kolioja daktarą už tai, kad jis jiems nepagelbsti šmeižti ir niekinti dabartinę Lietuvą. Jie visi argumentuoja, kad būk dabartinėje Lietuvoje nėra galima gyventi, kad jau Lietuvos nėra ir panašiai. Į tą Dr. Graičūnas jiems atsako: "Mano sūnus Vytautas, gimęs Chicagoje, čia užaugęs ir mokslą baigęs, šiandien gyvena Lietuvoje ir profesoriauja Kauno universitete. Tas faktas parodo, kad Lietuva yra ir joje gyventi galima."

Šitas daktaro argumentas dėl dypukų per kartus.

Gerbiamas Dr. Graičūčiūnas, per visą gyvenimą besirūpindamas kitų labu, pats save apmiršo ir gyveno tik tai dienai, nieko nesusitaupė senatvei. Už tai ir šiandien, jau sulaukus 80 metų amžiaus, kada reikėtų pasilsėti, jam prisieina rūpintis pragyvenimu. Pastaraisiais metais daktaro sveikata pablogėjo ir jis jau nepraktikuoja savo profesijos. Dr. Graičūno adresas:

Dr. A. L. Graičūnas,
202 McAlister Ave.,
Waukegan, Illinois.

Šita Dr. Graičūno 80 metų amžiaus sukakčia visi pažangūs ir progresą mylinti lietuviai turėtų jį tinkamai pasveikinti ir pagerbti, nes jis to yra su kaupu užsitarnavęs.

Šita 80 metų sukakčia sveikinu gerb. Dr. A. L. Graičūną ir linkiu sveikatos ir dar daug panašių sukakčių sulaukti.

A. M. Metelionis

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

"Naujoji vaga"

ROKIŠKIS. — "Naujoji vaga" — šitaip pavadintas naujas laikraštis, kurį pradėjo leisti Kamajų MTS politinis skyrius.

Tai jau antrasis MTS laikraštis šiame rajone. Savo laikraštį leidžia taip pat Rokiškio MTS.

J. Jurgelionis.

★

Įmonės meno saviveiklos kolektyvo koncertai

KUDIRKOS NAUMIESTIS, rugs. 14 d. — Čia lankėsi "Kauno audinių" fabriko meno saviveiklos kolektyvas: choras, vadovaujamas Čeičio, šokėjai ir deklamatoriai.

Buvo surengti du koncertai: rajono centre, Kudirkos Naumiestyje ir Sintautuose.

V. Grigaitis.

Baisioji Naktis

MIAMI, Fla. — Spalio 16 d., po pietų ir vakare, per radiją skelbė, kad eina uraganas, bet dar teisinga kryptis galutinai nenustatyta. Bet sekančią dieną ryte pranešė, kad jau traukia Miami kryptimi ir labai pavojingas, todėl turi būti prisirengimas apsaugojimui gyvasčių ir nuosavybių. Visa policija, ugnagesiai ir Raudonasis Kryžius turi būt sargyboje.

Radijo stotys kas pusvalandį pranešinėjo apie jo eigą. Juo jis darėsi jėgingesnis, p a v o j i n g e s n i s, tuo mažėjo jo greitis. Pirmiau jis ėjo tarpe 14-15 mylių į valandą ir jėga buvo apie 80-90 mylių į valandą, gi besiartinant sausžemio, pradėjo eiti apie 8-9 mylias į valandą, bet jėgą tarpais išvystė iki 150-160 mylių į valandą.

Tą dieną pasidarė "šventė", jeigu taip galima išsireikšti. Visos įstaigos, visos įmonės užsidarinėjo. Visi skubėjo langus užtaisyti, kas kuom galėjo. Vieni turėjo langenyčias, kiti lentomis užkalinėjo, treti vėl kaip nors bandė uždangstyti, kad stiklų neišdaužytų.

Iš ryto vėjas, susimaišęs su lietum, pūtė apie 30 mylių į valandą, bet vis laipsniškai didėjo. Pavakariais jau pasiekė apie 50-60 mylių į valandą.

Apie 6 val. vakare atvažiavo K. Bieliauskas pažiūrėti, ar mes, kaipo naujokai, tinkamai prisirengę pasitikti "svečią." Kadangi mūsų kolonijoje šulniai elektra varomi, tai reikėjo apsirūpinti vandeniu, pripildyti maudynę, puodus, apsirūpinti žvakėmis arba kerosininėmis lempomis ir laukti...

Viskas "tvarkoje"... Apie 7 val. ateina kaimynai. Kalbamės, radijas atdaras. Vėjas kaukia, staugia, švilpia visokiais balsais ir vis didėja. 8:50 val. netenkame šviesos. Kaimynai bėga namo. Užsižiebiame žvakę. Nejauku. Medžius, medelius, krūmokšlius drasko, laužo. Vėliaus dar pasirodo elektros šviesa, bet apie 10:45 val. vėl netenkame. Tuo tarpu iškyla dar ir perkūnija, kuri susilieja su vėjo kaukimu.

Laukiame, kada stogą nuneš arba sienas isvers. Vėjo ūžimas toks didelis, kad perkūnijos jau nesigirdi, nors ji dunda, traukosi.

Apie 12 val. nakties aprimsta ir, rodosi, vėjas visai nutilsta. Tai mus pasiekė pats uragano centras. Taip tęsiasi apie 15 minutų. Bet paskui iškyla dar baisesnis, dar smarkesnis vėjas. Darosi dar nejaukiau. Tęsiasi kokią valandą ar daugiau. Tuomet, tarpais, buvo išvystyta apie 150-160 mylių į valandą. Paskui laipsniškai jėga pradėjo mažėti. Paryčiais vėjas pūtė apie 40-50 mylių į valandą.

Vos tik pradėjo aušti, bėgu laukan žiūrėti, kaip viskas išrodo. Pirmiausiai metasi vaizdas prastas. Kaimyno dvi stubos, sujungtos stogu dviem mašinom pasistatyti, tik ką naujai pabudavotos, be stogų, viskas nunešta. Bėgu aplink savo stubelką ir žiūriu į stogą. Pasirodo, stogas dar randasi v i r š u j e. D a i r a u s i aplinkui, matosi kelios stubos be stogų, medžiai išlaužyti, išvartyti, daržovės, krūmokšliai sumalti, sukoneveikti, elektros ir telefonų stulpai išvartyti.

Ant rytojaus išvažiavome "apsidairyti." Daugelis pastatų sužalota, krautuvių langai išdaužyti, medžiai išlaužyti, vietomis naujai statomi pastatai sugriauti, važiuotės šviesos neveikia. Vaizdas labai prastas. Jau trečia diena, o šviesų dar neturime ir nežinia kada gausime. Tuo tarpu jau antras uraganas ateina ir vėl gali naujų bėdų padaryti.

Vietos gyventojai pasakoja, kad nuo 1926 metų dar nebuvo tokio baisaus uragano, kaip dabartinis.

Taigi, baisiąją naktį praleidome, o kokia bus ateinanti — greita ateitis parodys.

V. Paukštys.

Darbo Unijos ir jų Veikla

Streikuoja dėl didesnių algų.

Anglijos mainieriai Farnborough, Yorkshire, kasyklose paskelbė streiką spalio 9 d. Jie reikalauja didesnių algų.

Kitų Anglijos industrijų darbininkai irgi reikalauja didesn. algų. Nes su dabartinėmis algomis prie šio produktų brangumo jau nebegali pragyventi.

★

Milionai turėjo atostogas

Tarybų Sąjungoj pusantro miliono darbininkų galėjo praleisti atostogas veltui gražiausiose vasarvietėse.

Unijos užlaiko 60 vasarviečių, kuriose vasarotojai turi visus parankumus. Unijos padengia savo narių kelionių ir kitas išlaidas.

★

Izraelio unijos kovoja prieš juodąjį turgų

Izraelio Generalės Žydų Darbininkų Federacijos Centralinis Komitetas paskyrė specialį komitetą kovai prieš juodąjį turgų, kuris Izraelio žemėje smarkiai plečiasi.

Unijistai, suimti juodojo turgaus dalyvių tarpe, bus pačios unijos baudžiami, net šalinami iš unijos eilių.

★

Priėmė unijų atstovus.

Rugsėjo mėnėsį Lenkijos darbo unijos iškilmingai priėmė Italijos, Francūzijos, Belgijos, Suomijos ir Korėjos unijų atstovus, kurie Lenkijoje lankėsi.

Suteikta jiems visi patogumai ir geriausios vaišės. Jie plačiai susipažino su Lenkijos darbininkų padėtimi.

★

RUOŠIASI STREIKUI

PITTSBURGH, Pa. — 15,000 Federation of Independent Westinghouse Salaried Employes atmetė kompanijos pasiūlymą pakelti 10 centų į valandą. Tai konservatyvė raštinių darbininkų unija.

United Electrical Radio and Machine Workers unija taipgi nepriima tokio pasiūlymo. Dabar tariasi su kompanija dėl didesnių pasiūlymų.

Tik CIO sekretoriaus J. Carey vadovaujama unija sutiko priimti kompanijos pasiūlymą.

★

Vežikų streikas už algas

PITTSBURGH, Pa.—Transporto darbininkų streikas tebeina. Kalba apie arbitracijos būdu streiko sutaikymą, bet kol kas nieko neatsiekta.

Streikieriai reikalauja 20 centų valandai algų paėlimo. Samdytojai atsisako.

MOKSLO IR GYVENIMO PUSLAPIS

Kaip mokslas pavers vidurinės Azijos dykumas į žaliuojančius laukus

Pasakiškai pakeis dykuminių žemių gamtą miškais apsodinti plotai, kurie iš viso užims iki pusės milijono hektarų. (Hektaras yra apie pustrečio akro.) Kanalų krantais, laistomose žemėse išaugs milijonai aukštastiebių medžių — šilkmedžiai, baltosios akacijos, topoliai, karagačiai. Nedrėkinamose žemėse bus sukurti platūs krūmynų ruožai.

Nuo Pamiro iki Aralo jūros teka vandeninga Amu-Darja. Iš šios upės kasmet į jūrą suteka milžiniškas kiekis vandens. Tačiau vanduo be naudos išgaruoja, tuo tarpu abipus upės tiesiasi didžiuliai dykumų plotai: dešinėje — Kizil-Kumų, kairėje — Kara-Kumų dykumos.

Žiloje senovėje

Kadaise, gilioje senovėje, baigiantis trečiajam ir prasidedant ketvirtajam geologiniam laikotarpiui, Amu-Darja tekėjo kita vaga, per Kara-Kumų dykumą, o Murgabo ir Tedženo upės buvo jos intakai. Tuo metu į šiaurę nuo Kara-Kumų dykumos buvo kitas vandens baseinas — Sarikamišo jūra, kurią jungė su Kaspijos jūra Uzbos upė. Ketvirtajame geologiniame laikotarpyje Amu-Darjos upė nukrypo į šiaurę ir ėmė tekėti į Aralo duburį, toje vietoje, sudarydama dabartine Aralo jūrą. Sarikamišo jūra, netekusi Amu-Darjos vandens, palaipsniui ėmė džiūti ir dabar sudaro didžiulę, 80 metru gylio, dauba. Senoji Uzbos upės vaga išdžiuvo ir liko iki šių dienų. 120 kilometrų ilgiu jos dugnas padengtas saulėje spindinčiu keletos metrų storio druskos sluoksniu. Iš lėktuvo atrodo tarsi Uzba teka vanduo.

Vaizdas šiandien

Pačią Kara-Kumų dykumą sudaro plokščios molėtos akštelės, vadinamos takiromis. Tarp takirų yra smėlio kalvų, barchanų, turinčių vietomis keletą dešimčių metrų aukščio. Vandeni čia galima užtikti tik labai retai pasitaikančiuose šuliniuose. Šis vanduo apysūris, išdžiūstantis karštą vasarą.

Dykumos augalija labai skurdi. Tik kai kur sutinkami saksaulo krūmai, dykumų viksvos ir dagiai. Visiškai be vandens ir Pakaspijo lyguma. Tiktai jos pietinėje dalyje Atreko upės vandenys drėkina keletą tūkstančių hektarų žemės.

Sena svajonė

Mintis įkvėpti gyvybę šioms dykuminėms žemėms, pakreipti Amu-Darjos upę i Kaspijos jūros pusę kilo dar Petro I laikais. Ši mintis atkreipė geriausių šalies protų dėmesį, tačiau carinė Rusija negalėjo jos įgyvendinti.

Priimtas istorinis vyriausybės nutarimas, kuris įgyvendina amžinąją Vidurinės Azijos tautų svajonę --paverst nevaisingas dykumas vaisingais laukais, sodais, pievomis. Reikšmingiausia šio nutarimo ypatybė yra ta, kad Amu-Darjos vandenys netekės į Kaspijos jūrą, kaip manė visi ankstyvesnių projektų autoriai, o bus ištisai panaudojami drėkinimui, ganyklų irigacijai, miestų ir kaimų aprūpinimui vandeniu.

Milžiniškas planas

Svarbiausias Turkmenijos kanalas Amu-Darja—Krasnovodskas ilgumo atžvilgiu gali būti palygintas tiktai su didžiuoju Kinijos kanalu. Visi kiti pasaulio kanalai, jų tarpe Amerikos, Indijos ir Egipto savo ilgumu žymiai trumpesni už jį.

Amu-Darjos upės vandeniui užtvenkti ties Tachia-Tašos kalva bus pastatyta užtvanka su hidroelektrine. Šios užtvankos dėka, be Svarbiausiojo Turkmėnijos kanalo, vandenį gaus dar penki stambūs drėkinimo kanalai. Su jų pagalba bus drėkinama Amu-Darjos žemupyje, Kara-Kalpakijos autonominėje respublikoje ir Turkmėnijos TSR Tašauzo srityje 500,000 hektarų naujų žemių. Be to, Amu-Darjos deltoje bus drėkinama 300.000 hektarų naujų žemių, kurias šiuo metu dengia Aralo jūros vandenys. Šios jūros lygis su laiku, maždaug ketvirtąją metine upės tekančio vandens dalį paskyrus drėkinimui, nuslūgs 5-6 metrus. Tuo būdu, jūros dugne bus sukurtos medvilnės ir ryžių plantacijos.

Naujas 400 kilometrų kanalas

Nuo užtvankos iki Uzbos, 400 kilometrų ilgyje, bus iškastas dirbtinis kanalas. Šiuo kanalu vanduo tekės į Uzbą. Joje esanti druska bus iš dalies pašalinta, iš dalies ją išplaus vanduo. Prie Uzbos bus pastatytos dvi užtvankos su hidroelektrinėmis. Šios užtvankos sudarys stambius vandens rezervus. Iš pirmojo vandens rezervuaro per Kara-Kumų dykumos vakarinę dalį eis i pietus stambus drėkinimo kanalas Pakaspijo lygumos pietinei daliai drėkinti. Žemiau už antrąją užtvanką, su siurbiamosios stoties pagalba, vanduo iš Uzbos upės bus pumpuojamas į antrąjį stambų drėkinimo kanalą, skirta Didžiojo Balachano papėdėje esančioms žemėms drėkinti. Iš viso Vakarų Turkmėnijoje svarbiausiojo Turkmėnijos kanalo vandenys drėkins 500,000 hektarų žemių, kurios bus panaudotos svarbiausia vertingiausioms ilgapluoštės medvilnės rūšims auginti.

Šalis gaus dvi naujas medvilnės bazes, kurios duos šaliai papildomai maždaug 2 milijonus tonų pirmarūšės medvilnės per metus.

Puikios perspektyvos

Atsiveria didžiulės perspektyvos gyvulininkystės išvystymui. Išilgai kanalų bus sukurtos pastovios pašarinės bazės. Irigacijos kanalai pasieks Kara-Kumų dykumos gilumą; be to, ten numatyta iškasti daug šulinių ir tvenkinių.

Atsinaujins Turkmėnijos miestai ir kaimai. Gausiai vandens gaus Krasnovodskas. Vakarų Turkmėnijos žemės pasidengs sodais, vynuogynais, alyvų miškeliais.

Naujoji irigacinė statyba yra stambi grandis bendrame didžiajame gamtos pertvarkymo plane. Dykuminė Pakaspijo teritorija greitai virs nuostabiu žydinčiu kraštu. **Elta.**

BURMA RAGINA PRIIMT NAUJĄJĄ KINIJĄ Į J. TAUTAS

Lake Success, N. Y. — Burmos apsigynimo ministras U Win kreipėsi į Jung. Tautas, kad priimtų Kinijos Liaudies Respubliką į Jungt. Tautų organizaciją.

KO PAGEIDAUJA MOTERYS IŠ SAVO VYRŲ

Kažin, ar visi Laisvės skaitytojai perskaito Moterų Skyrių. Bet visiems sveikiems vyrams— vedusiems, viengungiams ir gyvanašliams — rūpi moterys bei merginos.

Todėl ne pro šalį bus pažymėti, ko pageidauja amerikietės moterys iš savo vyrų.

Amerikiniai psichologai (proto ir būdo tyrinėtojai) tvirtina, jog amerikietės tikisi šitokių dalykų iš savo vyrų:

Vyras privalo būti duosnus, o ne šykštus, kad moteriai nereikėtų maldauti pinigų, kuomet ji nori ką nusipirkti. Jis neturi reikalauti, kad moteris duotų atskaitą iš kiekvieno išleisto cento.

Vyras turi gerbti savo žmoną kaip asmenį. Kiekviena moteris nori, kad vyras mandagiai klausytųsi jos nuomonių, nepaisant, kad jis nesutinka su tomis nuomonėmis, o ne pašiepti jos mintis.

Jis privalo susilaikyti nuo barimų ar įkyrių peikimų, kuomet žmonai nepavyksta valgio gaminimas arba kuomet kambariai nevisai švariai apvalyti.

Vyras turi suprasti, kad moterims kartais užeina erzus ūpas ryšium su mėnesinėmis bei kituose atvejuose. Tokiais laikais jis privalo nuolaidesnis būti, atsimindamas moterišką prigimti.

Vedybinis gyvenimas yra partnerystė. Vyras todėl bent laikas nuo laiko turėtų padėt moteriai naminės ruošos darbe.

Moteris nori, kad vyras tvarkoi laikytų savo daiktus. Jai nepatinka, kada jis drabsto kojines (pančiakas) ant stalų, kėdžių, lovos ir mėto čeverykus, kur papuolę. Moteris nemėgsta, jeigu vyras spjaudo ant grindų, visur barsto cigaretų pelenus, šluostosi kojas tuo pačiu rankšluosčiu, kaip ir veida, ir t.t.

Moteriai patinka, jeigu vyras pagiria naują jos suknelę, skrybėlę ir džiaugiasi jos pagamintu valgiu.

Moteris pageidauja, kad vyras atsimintų jos gimtadienį ir vedybų sukaktį, ypač, jeigu jis tąja proga apdovanoja žmoną daiktu, kurio jinai nuo seniau nori.

Vyras privalo statyti žmonos reikalus aukščiau už savo tėvų reikalus. Jis turi gerbti jos gimines.

Vyras turi per daug neflirtuot su kitomis gražiomis moterimis, nes flirtavimu jis gali sukelti savo žmonos pavydą, taip kad ji pradės manyti, jog jis neištikimas. Tatai kelia žmonos pagiežą, gadina jos ūpą ir blogai atsiliepia jos sveikatai.

Vyras turi suprasti, kad ilgiau gyvenant poroje nusidėvi romansas bent dalinai, ir neprivalo laukti, kad žmona jam vis vaidintų įsimylėjusios mergaitės vaidmeni.

(Didvsis rusų rašytojas Levas Tolstojus savo veikale "Kreicerova Sonata" parodo, kaip dažnai nusidėvi romansas net "medaus mėnesyj.")

Vyras privalo suprasti, jog moteris trokšta meilės ir jautrios pagarbos; tad jo pareiga yra patenkinti tuos pamatinius žmonos troškimus.

Jis taipgi turi žinoti, kad moteriai reikia pramogų bei pasilinksminimų.

Tokius reikalus vaikinas supranta, kuomet meilinasi merginai. To jis neprivalo užmiršti ir po vedybų, jeigu nori malonaus gyvenimo poroje.

"Kietasprandžiai" vyrai dažnai patys kalti už nesmagų vedybini gyvenima.

Pagadintas Singelis

Patikrinta, jog neseniai atrastas vitaminas B12 reikalingas ypač sveikam kūdikių augimui.

New York. — Shell Žibalo kompanija gavo $62,700,-268 gryno pelno per 9 pastaruosius mėnesius.

Nauja gyduolė džiovininkams

Boston. — Ohio Universiteto medicinos mokslininkai pranešė suvažiavimui Amerikiečių Chirurgų Kolegijos, jog atrastas naujas būdas gydyti plaučių ir krūtinės džiovai be operacijų.

To universiteto profesoriai d-rai Howard G. Reiser, L. C. Roettig ir G. E. Curtis leido **trypsino** skystį į sergančių krūtin. džiova gyvulių ir žmonių. Pasirodė, jog tas skystis tirpdo sukietėjusius ir puliuojančius džiovos perų gumulus.

Trypsina yra viena iš gamtinių vidujinių medžiagų, kurios padeda žmonėms ir gyvuliams suvirškint maistą.

Minimi mokslininkai ištraukė trypsiną iš gyvulių "kasos" (saldžiosios liaukos, gilės) ir išbandė kaip gyduolę džiovos lizdams naikinti krūtinėje bei plaučiuose.

"GILIAI ŠALDYTI" VALGIAI

Naujovinės valgių krautuvės dabar pardavinėja "giliai šaldytus" (deep freeze) vaisių syvus, daržoves ir kitus valgius skardinėse (kenuose), stiklinėse bei cellofaniniuose maišeliuose.

Taip šaldyti vaisiai ir daržovės yra skanesni, negu iš paprastų dėžučių gaunami. Nes sudėjus maisto produktus į dėžutes ir aklinai jas užlydžius, tada dėžutės kaitinamos karštu vandeniu bei garu; o kaitinimas sunaikina dalį vitaminų ir pagadina natūralį tų valgių skanumą.

Kuomet jie pavojingi

Bet jei šaldyti valgiai netinkamai paruošti, tai gali būti pavojingi. Kartą įšaldyti vaisiai bei daržovės turi būti ir toliau gana šaltai laikomi, norint, kad jie nekenktų sveikatai.

Patirta, jog kai kurie fabrikantai sušaldydavo "kenuotus" valgius, paskui leisdavo atšilti, o toliau vėl juos įšaldydavo.

Cheminiai mokslininkai surado, jog toki fabrikantai pavojun stato vartotojų sveikatą.

Imant, pavyzdžiui, virtus ir giliai sušaldytus žirnius, štai kas pasirodo:

Sviežiai sušaldytuose virtuose žirniuose yra mažiau kaip po tūkstantį bakterijų kiekviename grame. (Svare yra 455 gramai.)

Kada tokių žirnių dėžei leidžiama atšilti iki 70 laipsnių, net neatidarant jos, tai per 24 valandas prisiveisią iki 24 milionų bakterijų kiekvienam gramui. Jeigu tie žirniai niekad nebūtų buvę iššaldyti, tai juose būtų mažiau bakterijų, negu po atšilimo.

Šviežiai užšaldytuose oisteriuose yra apie 22,000 bakterijų kiekvienam gramui svorio, bet jeigu jiems leidžiama atšilti iki 70 laipsnių, tai bakterijų skaičius pakvla net iki 320 milionų kiekvienam gramui.

Kaip patirti, ar užšaldytas valgis neatšilo?

Dr. Paul Ramstad ir jo bendradarbė Frances Volz išrado mažiuką prietaisą, kuris tikrai parodo, ar buvęs giliai šaldytas valgis tebėra sveikas ar jau sugedęs per atšilimą, nors būtų iš naujo įšaldytas. Tas prietaisas vadinamas "thaw indictor" (atšilimo rodyklė) — tai popierio ar audeklo sklypelis, per kurį buvo perleista tam tikras jautrus chemikalas. Išradimo "sekretas" ir yra tame chemikale.

Jeigu maistas tinkamai užšaldytas ir nebuvo atšilęs, tai sklypelis būna skaisčiai baltas, o jeigu valgis buvo bet kada atšilęs, tai sklypelis — atšilimo rodyklė — pasidaro bjauriai rudas. Tuomet saugokis tokio valgio.

Tas išradimas įteiktas valdinei Patentų Raštinei užpatentuot, ir tikimasi, kad neužilgo bus galima gaut jį pirkti. **J. C. K.**

Kokie elementai reikalingi sveikiems augaliniams ir gyvuliniams valgiams

Vidutiniam piliečiui atrodo, kad sviestas, kiaušiniai, mėsa, grūdai yra lygiai maistingi, jeigu jie gerai atrodo, nepaisant kokiu pašaru gyvuliai mito ar kokiame dirvožemyje grūdai augo. Bet iš tikrųjų skirtingai yra.

Nuo pašaro priklauso vitaminų, mineralų ir kitų maistinių medžiagų kiekis gyvuliniuose valgiuose, o grūdų maistingumą nusako dirvos trąša bei cheminė žemės sudėtis.

Daugelis amerikinių farmerių žino, kad maistiniam augalui reikia nytrogeno (azoto), fosforo, kalkių, sierės, magnio ir kalijo (potassium). Bet mažai kas žino, kad grūdiniams augalams, daržovėms ir vaismedžiams reikia dar bent trupučio kitų elementų — geležies, vario, cinko, mangano, borono, molybdeno ir kobalto.

Moksliniai augalų tyrinėtojai lemia, jog bus surasta ir daugiau elementų, reikalingų augalams ir naudojantiems juos žmonėms bei gyvuliams.

Pavyzdžiai

Rutgers Universiteto profesor. Firman E. Bear ir bendradarbiai atrado, kad jeigu iš žemės visai pašalintas molybdenas, tai tik skurdžiai pradeda augti pageltę, ligoti augalai ir greitai nuvysta, nors žemė turėtų įvalias visų kitų elementų.

Bet jei į tūkstanti milionų vandens dalių įdedama tik viena molybdeno dalelė ir tuo skiediniu laistomi augalai, tai jie atsigauna ir jau sveikai auga.

Vienoje Floridos valstijos srityje 15 procentų vaikų sirgo mažakraujyste (anemija), o už kelių mylių toliau 97 procentai vaikų buvo sveiki, ir tik pas trejetą nuošimčių matėsi mažakraujystės ženklai.

Kame skirtumo priežastis?

Mokslininkai ėmė tyrinėti ligotos ir sveikos vietos dirvožemį, pievas ir ganyklas, ir surado tokius skirtumus:

Ligotos vietos žemėje buvo dešimt kartų mažiau geležies, pusiau mažiau vario, penkis kartus mažiau fosfnro ir kalkių, negu sveikoje vietoje.

Lapuotose sveikųjų vietų daržovėse buvo 13 kartų daugiau geležies, negu blogųjų vietų daržovėse.

Piene ir mėsoje galvijų, auginamų sveikose vietose, taip pat buvo kur kas daugiau reikalingu maistui elementų, negu ligotose vietose.

Augalu mokslininkai tyrinėjo, kodėl įvairiose Texas, Michigano, Wisconsino ir Massachusetts srityse taip skursta karvės ir avys. Pasirodė, jog tų vietų dirvožemyje, ganyklose ir pievose trūksta kobalto elemento. O kur paskui buvo įmaišyta viena kobalto dalelė į 10 milionų dalių žemės dirvose-pievose, tai karvės ir avys atsigavo ir pasveiko.

Gyvulių auginimo žinovai surado, kad jeigu vištos visai negauna gyvulinio proteino, tai jos skursta ir vištukai prastai auga. Tokios vištos godžiai lesa karvių mėšlą, nes jos randa mėšle šiek tiek gyvulinio proteino. Ir jos ir vištukai pasveiksta, jei gauna karvių mėšlo.

Teko girdėt lietuvį amerikietį, kuris gailėjosi vargšių kiaulių, kad joms į jovalą būdavo primaišoma arklių mėšlo. Bet senoviški Lietuvos ūkininkai iš patyrimo žinojo, kad arklių mėšlas kiaulėm naudingas.

Naujausi tyrimai parodė, jog kobaltas reikalingas ir žmogaus sveikatai. Jei žmogus nėkiek negauna kobalto iš gyvulinių ir augalinių valgių, tai turėtų, su gydytojo patarimu, gauti to elemento iš vaistinės.

N. M.

KIEK GALIMA TIKĖTIS DAR GYVENTI

Niekas negali atspėti, kiek jis pats gyvens. Niekas kitas negali išpranašauti, kuriais metais jis mirs. Bet yra toks dalykas, kaip pusėtinai tikras apskaičiavimas, vidutiniai imant amžių per tam tikrą laikotarpi mirusių tūkstančių žmonių.

Apdraudos kompanijų skaitmenys rodo, jog metai iš metu po truputi ilgėja vidutinis amerikiečių amžius.

Didžioji amerikinė apdraudos kompanija Metropolit. Life Insurance, pasiremdama kasmetiniais patyrimais, todėl pagamino ir sekamąja lentele, rodančia, kiek metų vidutinis amerikietis dar galėtų gyventi, jeigu jis dabar turi čia pažymimą metų skaičių, būtent:

Kiek metų dabar	Kiek dar gali gyventi
25	46
26	45
27	44
28	43
29	42
30	41
31	40
32	39
33	38
34	37
35	37
36	36
37	35
38	34
39	33
40	32
41	31
42	30
43	30
44	29
45	28
46	27
47	26
48	25
49	25
50	24
51	23
52	22
53	21

(Tąsa 4-me pusl.)

DIENRAŠČIO LAISVĖS
KONCERTAS

Puiki programa, linksmi šokiai po programos

STEFAN KOZAKEVICH,
baritonas, ukrainietis,
operų dainininkas.

AMILIJA
JESKEVICIŪTĖ-YOUNG,
sopranas, operų solistė.

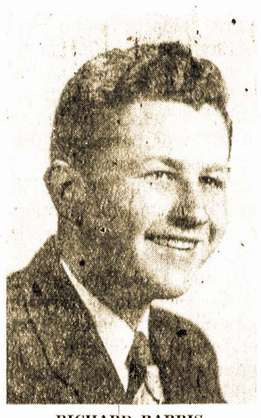

RICHARD BARRIS,
Akordionistas,
iš Dedham, Mass.

GERTRUDE RASKAUSKAS,
sopranas iš Waterbury, Conn.
Žymi koncertų dainininkė.

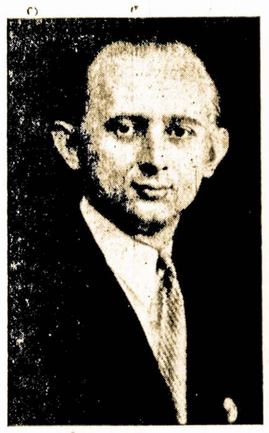

GEO. KAZAKEVICIUS,
Aido Choro mokytojas.

Sekmadienį Spalių-Oct. 29

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Programoje taipgi dalyvaus AIDO CHORAS vadovaujamas George Kazakevičiaus

Šokiams gros George Kazakevičiaus Orkestra amerikoniškus ir lietuviškus kavalkus

Koncertas prasidės 3:30 val. po pietų. Po koncerto šokiai.

Sėdynės rezervuotos, prašome iš anksto įsigyti įžangos bilietus. Koncertui įžanga $1.50. Vien tik šokiam įžanga 75c. Visų Laisvės patrijotų prašome kviesti savo draugus ir pažįstamus į dienr. Laisvės koncertą.

LEVAS TOLSTOJUS

VAIZDAI IŠ KARIŠKIŲ GYVENIMO

—7— *MIŠKO KIRTIMAS. — Junkerio pasakojimas.* 10-19-50

(Tąsa)

"Kliudė, broliukai mano," sunkiai pratarė balsas, kurį aš pažinau. Tai buvo Velenčukas. Jis gulėjo aukštielninkas tarp pirmagalio ir pabūklo. Krepšys, kurį jis nešiojo, buvo nuneštas į šalį. Jo kakta buvo kruvina, ir dešine akimi ir nosimi tekėjo tiršta raudona srovelė. Sužeistas buvo į pilvą, bet iš žaizdos beveik nebėgo kraujas; o kaktą jis prasimušė krisdamas į kelmą.

Visa tai man paaiškėjo daug vėliau; pradžioje aš temačiau tik kažkokią neaiškią masę ir baisiai daug, kaip man pasirodė, kraujo.

Nė vienas iš užtaisančių pabūklą pareivių nepratarė nė žodžio, tik naujokas pramurmėjo kažką panašaus į "žiūrėk tik, kruvinas", ir Antonovas apsiblausęs piktai krunktelėjo; bet iš visko galima buvo pastebėti, kad mintis apie mirtį šmėkštelėjo kiekvieno širdyje. Visi daug vikriau ėmėsi darbo. Pabūklas vienu akimirksniu buvo užtaisytas, ir vadovas, nešdamas kartečę, bent per porą žingsnių išsilenkė tos vietos, kur vis dejuodamas gulėjo sužeistasis.

VIII

Kiekvienas, buvęs kautynėse, tikriausiai yra pajutęs keistą, nors ir nelogišką, bet stiprų jausmą — biaurėjimąsi ta vieta, kurioje kas nors buvo nukautas ar sužeistas. Šitam jausmui pradžioje pasidavė ir mano kareiviai, kai reikėjo pakelti Velenčuką ir pernešti į privažiavusį vežimą. Ždanovas piktai priėjo prie sužeistojo, nežiūrėdamas jo sustiprėjusio riksmo, paėmė jį už pažastų ir pakėlė. "Ko stovit! Imkit!" sušuko jis, ir tuojau sužeistąjį apsupo bent dešimt net ir nereikalingų padėjėjų. Tačiau vos tik pajudinus iš vietos, Velenčukas ėmė baisiai rėkti ir draskytis.

— Ko rėki, kaip kiškis!—tarė šiurkščiai Antonovas, laikydamas jį už kojos: — o ne, tai išmesim.

Ir sužeistasis iš tikrųjų aptilo, tik retkarčiais maldaudamas: "Och, galas man! O-och, broliukai mano!"

Kai jį paguldė į vežimą, jis net nustojo dejuoti, ir aš girdėjau, kad jis kažką kalbėjo su draugais — matyt, atsisveikino —tyliu, bet aiškiu balsu.

Kautynėse niekas nemėgdavo žiūrėti į sužeistąjį, ir aš, instinktyviai skubėdamas atsitraukti nuo šio reginio, įsakiau greičiau vežti jį į perrišamąjį punktą ir nuėjau prie patrankų; tačiau po keleto minučių man pasakė, kad Velenčukas šaukia mane, ir aš priėjau prie vežimo.

Vežime, nusitvėręs abiem rankom už briaunų, gulėjo sužeistasis. Sveikas platus jo veidas per keletą sekundžių visiškai pakito, jis tarsi suliesėjo ir pasenėjo keleriais metais; jo lūpos buvo plonos, išblyškusios ir suspaustos su regimu įsitempimu; skubrus ir bukas jo žvilgsnis pasikeitė į kažkokį aiškų, ramų švytėjimą, ir ant kruvinos kaktos bei nosies jau ryškėjo mirties bruožai.

Nežiūrint į tai, kad menkiausias sujudėjimas jam buvo nepakeliama kančia, jis prašė nuimti nuo kairės kojos ryšelį su pinigais.

Baisiai sunkų jausmą sukėlė man jo nuogos, baltos ir sveikos kojos reginys, kai nuo jos nutraukė batą ir atrišo ryšelį.

— Čia trys monetos ir pusrublis, — tarė jis man tuo metu, kai aš ėmiau ryšelį: — pasaugokite juos.

Vežimas buvo bevažiuojąs; tačiau jis sustabdė.

— Poručikui Sulimovskiui siuvau milinę. Jie man davė 2 monetas. Už 1½ pirkau sagų, o pusė guli pas mane maišelyje su sagomis. Atiduokite.

— Gerai, gerai, — tariau,—pasveik, brolau!

Jis neatsakė man, vežimas sujudo, ir jis vėl pradėjo dejuoti ir vaitoti baisiausiu, širdį veriančiu balsu. Tarsi baigęs šio pasaulio reikalus, jis jau nebematė reikalo valdytis ir tarėsi galįs sau šitaip pasilengvinti.

IX

— Tu kur? Sugrįžk! Kur tu eini? — surikau aš naujokui, kuris, pasikišęs po po pažastim savo atsarginį degiklį, su kažkokia lazdele rankose, šalčiausiai žingsniavo paskui ratus, vežusius ligonį.

Tačiau naujokėlis tik tingiai pažvelgė į mane, sumurmėjo kažką ir ėjo toliau. Turėjau pasiųsti kareivius jį atvesti. Jis nusiėmė savo raudoną kepuraitę ir kvailai šypsodamasis žiūrėjo į mane.

— Kur tu ėjai? — paklausiau.

— Į stovyklą.

— Ko?

— Kaipgi — juk Velenčuką sužeidė, —tarė jis, vėl šypsodamasis.

— O kas gi tau? Tu turi čia likti.

Jis nustebęs pažvelgė į mane, paskui šaltai nusigrįžo, užsidėjo kepurę ir nuėjo savo vieton.

Bendrai imant, kautynės praėjo laimingai: kazokai, kaip girdėti, šauniai atakavo ir paėmė trejetą totorių lavonų; pėstininkai apsirūpino malkomis ir nustojo iš viso tik šešių sužeistųjų; artilerijoje išėjo iš rikiuotės iš viso tik vienas Velenčukas ir du arkliai. Užtat iškirto bent trejetą varstų miško ir taip išvalė vietą, kad jos pažinti nebuvo galima:

(Daugiau bus)

KIEK GALIMA TIKĖTIS DAR GYVENTI

(Tąsa nuo 3-čio ousl.)

54	21
55	20
56	19
57	18
58	18
59	17
60	16
61	16
62	15
63	14
64	14
65	13
66	13
67	12
68	12
69	11
70	11
71	10
72	10
73	9
74	9
75	8
76	8
77	7
78	7
79	6
80	6

East Liverpool, Ohio. — 28 tūkstančiai gaminančių puodus darbininkų išgavo algos pakėlimą po dešimtuką valandai.

M. J. Cuzmeris.

SKAITYK IR MOKYKIS

Regeneracija. Bet būna ir kitaip. Didesniosios žuvelės kai kada pačiumpa priėdusias ir savo čiuptuvėlius įtraukusias hidras. Staigiu judesiu žuvelė atplėšia visą priešakinę hidros kūno dalį su čiuptuvėliais ir prarytomis vandeninėmis blusomis. Prie butelio stiklo lieka tik hidros stiebelio gabalėlis. Bet hidra nuo to nežūna. Išlikusiam stiebeliui per tam tikrą laiką atauga nauja priešakinė kūno dalis ir nauji čiuptuvėliai. Toks netektosios kūno dalies atnaujinimas vadinamas *regeneracija*. Hidrą galima supiaustyti į daugelį gabalėlių, ir vis tiek iš kiekvieno gabalėlio vėl išauga nauja hidra. Maža to. Stikline lazdele galima pertrinti hidros kūną pro švarų muslinį, ir iš pasidariusios "košelės" vėl pasidaro hidra!

Regeneruoti gali visi gyvūnai: vieni daugiau, kiti mažiau. Driežo nutrauktos uodegos ataugimas, žmogaus kūno žaizdos užgijimas — vis tai regeneracija. Bet ypač aiškiai ir stipriai ji pasireiškia hidroje.

12. HIDROS VEISIMASIS

Nelytinis hidros veisimasis. Gera vasaros mityba, maisto gausumas yra palankios hidrai veistis sąlygos. Vasaros metu hidra veisiasi vadinamuoju *pumpuravimu.* Hidros kūne atsiranda mažas iškilimas, pumpuras. Šis pumpuras ima didėti, ilgėti, o viduriniš hidros ruimas įslenka į pumpuro vidų. Pagaliau, pumpuro viršūnėje prasiveria burnos anga ir išauga čiuptuvėliai. Tokiu būdu ant hidros motinos kūno auga jauna hidra — duktė. Gerai misdama, hidra motina ant savo kūno gali išauginti keletą jaunų hidrų. Šios jaunos hidros pagaliau atsiskiria, ir hidros motinos sienelėje nelieka jokių buvusių pumpurų pėdsakų.

Lytinis hidros veisimasis. Ateina vėlybas ruduo. Vanduo atšąla. Maisto maža, ir hidra dažnai badauja. Pumpurai jau daugiau nebeauga. Gali sutrumpėti net ir čiuptuvėliai, o hidros kūnas sumažėja. Tuomet hidros odoje (t. y. ektodermoje) atsiranda iškilimų, kuriuose gaminamos *lytinės ląstelės.* Viename tokiame iškilime, arba dėtyje, atsiranda *kiaušinėlis*, o kituose —sėklų maišeliuose—*gyvybės diegai* (spermatozoidai). Kiaušinėlis ir spermatozoidai patenka į vandenį; čia kiaušinėlis apsivaisina nuo kurio nors vieno diego ir apsitraukia standria plėvele. Hidra, pagaminusi šias lytines ląsteles, žūna. Bet nežūna jos apsivaisinęs kiaušinėlis. Jis peržiemoja ir, pavasariui atšilus, iš jo išauga jauna hidra. Kai kurios hidros būna įvairialytės, t. y. būna patinų ir patelių. Kitos hidrų rūšys lyčių neturi, t. y. ta pati hidra pagamina ir kiaušinėlius ,ir spermatozoidus.

Taigi, hidra gali daugintis nelytiniu būdu, t. y. be lytinių ląstelių, pvz., pumpuravimo būdu ,ir lytiniu būdu, t. y. dalyvaujant lytinėms ląstelėms.

Waterbury, Conn.

Praėjęs apskričių piknikas

Apskričių piknikas įvyko lietuvių parke. Pavyko neblogai, nors ta diena buvo šalta. Dainavo Hartfordo ir vietinis Vilijos choras. Hartfordiečiai sudainavo gerai, nes turi daug dainininkų. Vilijos choras sudainavo neblogai, tik gaila, kad maža grupė.

Draugės susitarė turėti šeimininkių stalą, kad sukėlus daugiau pinigų spaudai. Sekami aukavo šeimininkių stalui pinigais ir daiktais: Sypliauskienė keiką, Raškauskienė kugelį, K. Yankeliūnienė sūrį ir kopūstų, I. Abložienė ausukių, K. Stanislovaitienė 12 kv. keptų binzų, savo pieštą gėlių paveikslą $50 vertės, dvi špilkutes, paduškaites ir daug gėlių stalui pagražinti, L. Žemaitienė sūrį. Pinigais: po dolerį—Svinkūnienė, H. Buzienė, M. Strižauskienė, L. Kukenienė, K. Sabutis; Kučiauskienė $2.00.

Paveikslą laimėjo K. Krasnickas. Komisija dėkoja aukojusiems ir dirbusiems draugams ir draugėms.

★

Biski apie Vilijos chorą

Rezignavo mūsų choro mokytoja G. Ulinskaitė - Raškauskienė. Tai dabar choras neturi pamokų. Kaip greit gausime mokytoją, tai vėl turėsime pamokas.

Todėl, draugai, visi dėkime pastangas gauti daugiau choristų, kad vėl sustiprinti chorą.

K. Yankeliūnienė.

Worcester, Mass

Aido Choro žinios

Spalio 22 d. Aido Choras padarė iš Halloween parės išleistuvių parę. Mat Petras Plokštis, Aido Choro dainininkas, išeina į kariuomenę. Kitą savaitę Richard Janulis taipgi mus apleis. Ir jį paima karinėn tarnybon. Abiem jaunuoliam buvo suteikta po fontaninę plunksną su jų vardu nuo choro.

Buvo svečių iš Norwoodo (girdisi, jog neužilgo gal ir Richard Barris bus pašauktas karinėn tarnybon).

Iš linksmos parės pasidarė tokia pat scena, kaip atostogų mokyklą baigus. Reikėjo atsiskirti su ašaromis.

Vardu choristų ir visų svečių, tariu Petrui ir Richardui geros laimės tarnyboje ir sveikiems namo pargrįžti.

★

Norwoodo Vyrų Choras turės parengimą lapkričio mėnesį. Aido choras apsiėmė pas juos dalyvauti programoj.

Tėmykite Laisvėj pranešimą iš Norwoodo. Jie pranešs, kada bus jų parengimas su šokiais.

★

Kitas Aido Choro parengimas įvyks gruodžio 3 d. Bus vakarienė su programa salėj 29 Endicott St. Choristai jau platina tikietus. Tad įsigykite iš anksto, kad paskui nesigailėtumėte, nes žinote iš praeities, kokius gerus laikus turite Aido Choro parengimuose.

A. C. koresp.

Auburn, Me.

Aplankius Lietuvius

Nespėjome atlankyti visų pažystamų. Girdėjau, kad draugė Zokaitienė serga. Linkiu jai pasveikti.

Kasyklos Auburne nedirba jau bene 18 metų. Jaunesni vyrai važinėja darban kitur, o senesni gauna pensiją, ir šiaip taip verčiasi.

Angliakasiai tradiciniai yra progresyviai. Geriausiai prasiplatinę laikraščiai yra "Vilnis" ir "Laisvė." Prie gerų pastangų dar galima būtų padauginti progresyvės spaudos skaitytojų šeimą.

Teko atlankyti seną lietuvių koloniją Auburn. Atlankėme senus pažįstamus Uliackus, Jasinską, Kazaitį, Jurgelienę, Norbūtus, Totorius ir kitus. Kastantas Totorius gyvena su sūnum Vilimu, gražiai įsitaisę. Abudu nevedę. Gaila, kad Kastantas sunkiai susižeidęs, įlaužtas šonkaulis. Linkiu jam sekmingai pasveikti. Užsirašė "Vilnį" metams ir dar dolerį paaukojo.

Smagu buvo atlankyti Auburną, kur teko gyventi pluoštas metų atgal. Kur tik atsilankėme, visur buvom draugiškiausiai priimti. Tik gaila, kad laikas nepavelijo atlankyti visus pažįstamus ir draugiškai pasikalbėti.

Marcelė Vasiliauskienė.

New Jersey Žinios

CLIFFSIDE

Šiuo laiku gemblerystės skandalas taip išsiplėtė, kad turėjo įsimaišyt kriminalystėm tyrinėt senato komitetas. Tyrinėjimuose paaiškėjo, kad šio miestelio policijos čyfas Fr. Borrell gauna metuose algos $4,500, o į banką pasidėjo metų bėgyje $25,000.

Bergen County detektyvų (slaptos policijos) čyfas Michael Orecchio gauna metuose algos $4,700, bet per vienus metus pasidėjo bankan $10,000.

★

Plačiai žinomas "Dukes" restauranas, ant Palisade Ave., kurio nuolatiniai kostumeriai buvo Joe Adonis ir Fr. Erickson, didieji gemblerių viršylos, dėl sumažėjimo biznio užsidarė.

★

The Social Club (pasilinksminimui klubo), kurio savininku yra barzdaskutis Th. Cucchino, ant Palisade Ave., kostumeriai buvo plėšikų užpulti ir konfiskuota $700.

★

15 d. spalio vietos progresistų Adelės ir Jerry'o Bakūnų jauniausias sūnus Charles debiutavo iš WAAT radijo stoties dramatinį veikalą "Raudonasis Raktas." Aktoriais buvo Betty Trivisonno, Charles Bakūnas ir Morris O'Connell. Vaidinimas atliktas gerai ir radijo aplaikė daug atviručių pagyrimui aktorių.

★

ENGLEWOOD

Neseniai sugrįžusiems iš Korėjos Dr. Hugh Wolfe ir kareiviui Constantin Stavropoulos buvo surengta prakalbos, papasakojimui įspūdžių iš Korėjos.

Į susirinkimą atėjo reakcionierių suglušintas F. W. Cartwright. Pasiprašęs balso pasigyrė, kad esąs didelis priešas komunizmo ir kad Stavropoulos, kaip ir Dr. Wolfe, kalbos yra pataikaujančios komunistams.

Jam buvo pastebėta, kad nusiramintų, nes jis nėra čia kviestas už kalbėtoją. Kaipo didelis "patrijotas," pastabos nepaklausė ir už tai buvo areštuotas ir padėtas po $50 kaucijos iki teismo už betvarkės kėlimą. Dabar laukiama, ką teisėjas pasakys tam "kovotojui" prieš komunizmą.

★

PATERSON

Vietos Board of Education (mokyklų komitetas) patvarkė, kad iš mokyklos No. 22 mokiniai bus perkeliami į kitas mokyklas, būtent No. 10 ir 12.

Pirmadienį mokyklon susirinko ne tik mokiniai, bet ir jų motinos. Iš mokyklos jau buvo išgabenti ne tik rašymui stalai, bet ir krėslai. Mokiniai susėdo ant grindų, o jų motinos buvo jiem už mokytojas. Tai buvo protesto streikas ir tęsėsi visą dieną. Laikraščiai šį įvykį kartojo net po keliolika sykių per ištisą savaitę.

★

RIDGEFIELD PARK

Continental Paper Co. darbininkai priklauso CIO unijos 299 lokalui. Jau nuo praeitų metų kompanija bando visokiomis priemonėmis suardyt darbininkuose vienybę ir tuomi sugriaut uniją.

Praeitais metais darbininkai buvo išėję streikan, reikalaudami didesnio uždarbio ir geresnių sąlygų darbe. Kompanija vartojo visokias provokacines ir terorines priemones prieš streikierius. Po 7 mėnesių streiko darbininkai, vargo verčiami, susitarė su kompanija grįžti atgal darban ir tuo pačiu laiku tartis su kompanija apie sąlygas. Darbininkam sugrįžus darban, kompanija dar labiau įsidrąsino ir nuo bet kokių derybų atsisakė. Net apie 60 veiklesnių streikierių dar ir iki šiol nepriėmė darban.

Šiuom laiku darbininkai vėl pradėjo bruzdėti prieš kompaniją. Tad darbdaviai sumanė naują skymą pasyvius darbininkus patraukti savo pusėn. Tas naujas skymas yra toks:

Kartą savaitėje rengiama savoje kafeterijoje (restorane) bankietas. Į tą bankietą pakviečiami nuolaidesni, pasyviai darbininkai ir jų šeimos. Čia pavaišinami valgiais bei gėrimais; rodomi krutami paveikslai ir sakomos prakalbos įvairiomis kalbomis. Visą programą veda pats kompanijos superintendentas William J. Alford. Darbdaviai džiaugiasi šiuom nauju skymu, kad patraukia darbininkus savon pusėn.

Charles.

Bridgeport, Conn.

Kūnus LDS 74 kuopos parengimas lapkričio 11 d.

LDS 74 kuopa ruošia savo parengimą lapkričio 11 d., Lietuvių Salėje, 407 Lafayette St.

Daugeliui lietuvių yra žinoma, kad prieš 20 metų buvo suorganizuotas Lietuvių Darbininkų Susivienijimas iš nedidelio narių skaičiaus. Per tuos 20 metų, tačiaus, LDS išaugo į didelę lietuvių fraternalę organizacija.

Taigi, tąja proga LDS 74 kuopa rengia šį žymėtiną paminėjimą. Kodėl 74 kuopa Bridgeporte tą svarbų parengimą pasimojo atliku? Juk Bridgeporto lietuvių kolonija savo skaičiumi negali lygintis su didžiulėmis lietuvių kolonijomis. Tačiau Bridgeportas turi milžinišką veikėją, kuris visada dirba organizacijos labui. Tai J. J. Mockaitis.

Šis energingas vyras darbavosi pereitame vajuje dieną ir naktį, kad kodaugiausia gauti naujų narių į LDS. Ir jo darbavimosi pasėkoj jis pralenkė dideles lietuvių kolonijas, kaip Philadelphia, Brooklynas, Chicago, Waterbury ir kitas. Ir laimėjo pirmą dovaną ir gražią trofėją, kuri bus šiame pokilyje atidengta ir visi turėsime progą ją pamatyti.

Tai štai kodėl Bridgeportas turi pirmenybę rengti tą šaunų bankietą ir kviesti ne vien tik Conn. valstijos, bet ir iš toliau lietuvius ir lietuvaites dalyvauti tame parengime ir susipažinti su tuo mūsų veikėju, kuris tą kilnų darbą atliko ir dar pasimojęs daugiau darbuotis.

Tikimės turėti svečių iš LDS Centro, kurie išaiškins LDS siekius ir tikslus.

Įžanga tik $1.75. Už tą kainą gausime puikia "roast beef" vakarienę ir muzikos linksmai pasišokti.

Taigi, visi broliai ir sesės lietuviai, seni ir jauni, nepasilikite namie bei kur kitur, o visi ateikite į šį gražų parengimą. Būsite pilnai patenkinti.

M. Arison.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Francisco mieste mirė įžymus Amerikos artistas ir dailininkas Al Jolson. Mirė tik sugrįžęs iš Korėjos, kur jis buvo nuvykęs suraminti ir palinksminti Amerikos kareivius. Manoma, kad toji ilga ir sunki kelionė pagreitino jam mirtį.

★

Al Jolson buvo nepaprastų gabumų žmogus, didelis sentimentalistas. Žmonės jį labai mylėdavo. Savo gražiomis, sentimentališkomis dainomis mokėdavo jis klausovams į širdį įstrigti.

★

Paskutiniais laikais Jolsonui buvo daromas tik vienas rimtas užmetimas. Scenoje jis visuomet pasirodydavo nusitepęs juodai, vaidindavo neva negrą. Kartais tas vaidinimas išeidavo pajuokimu negrų. Gal, žinoma, nesąmoningai, iš sykio visiškai neįsivaizduodamas, jis ta savo role patarnavo baltajam šovinizmui ir diskriminacijai prieš negrus.

Bile koks kitos rasės bei tautos žmonių pamėgdžiojimas šiandien jau rimtai protaujančių žmonių yra smerkiamas.

PRANEŠIMAS

ROCHESTER, N. Y.

Gedemino Draugystė, savo svetainėje, 575 Joseph Ave., penktadienių vakarais turės keptos žuvies vakarienes. Visi ir visos prašomi užeiti ir pavalgyti skaniai žuvų vakarienės. Negaminkite namie, pasiliuosuokite nuo to darbo.—Komisija. (205-206)

WORCESTER, MASS.

Progresyvių Lietuvių Piliečių Balsuotojų Klubo narių nepaprastas susirinkimas įvyks sekmadienį, 29 spalių (October), kaip 2 p. m., Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St.

Visi klubo nariai būtinai turi dalyvauti, nes prieš ateinančius svarbius rinkimus turėsime aptarti už kokius kandidatus mes ir mūsų atstovaujamų draugijų nariai turi balsuoti. — L. P. B. Klubo Pirm. (205-206)

Stokite į Kontestą Gauti Laisvei Naujų Skaitytojų

Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų prasidės su 1 diena spalių-Oct. ir tęsis iki 1 d. sausio-Jan., 1951 m.

KONTESTANTAMS YRA SKIRIAMOS PINIGAIS SEKAMOS DOVANOS:

1-ma $75. 2-ra $50. 3-čia $35. 4-ta $30. 5-ta $25. 6-ta $20. 7-ta $15. 8-ta $12. 9-ta $10, ir 10-ta $5.

Naujiems skaitytojams duosime dovaną Rojaus Mizaros naują apysaką *Kelias į Laismę.* Tai nepaprastai vaizdingas apraymas skaudžių įvykių iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

Prašome vajininkų pasiūlyti naujai užsisakantiems dienraštį tą puikią dovaną. Visi, kurie įsigijo tą knygą džiaugiasi jąja. Džiaugsis ir tie, kurie ją gaus vajaus laiku, užsisakydami dienraštį.

Iki šiol oras labai gražus vajui. Prašome vajininkų darbuotis kiek tik išgalint, gavimui Laisvei naujų skaitytojų. Rūpinkimės visi išlaikymu savo dienraščio — platinkime jį.

Visų esančiųjų Laisvės skaitytojų prašome gauti nors po vieną naują skaitytoją. Pakalbinkite kiekvieną savo draugą, kiekvieną lietuvį užsisakyti dienraštį Laisvę.

Perkant money-orderius, pašto notas ar čekius apmokėjimui už Laisvės prenumeratas reikia rašyti tik LAISVĖ. Tiktai vieną žodį LAISVĖ. Nereikia dėti Daily ar Lithuanian Daily. Rašydami vajaus reikalais adresuokite:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Namų Savininkams

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisom stogus, gatarus ir kaminus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvirutę arba telefonuokite:

John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. Ra 6-1177-J.

So. Bostono ofisas, 409 Broadway, Room 4, nuo 5-7 vakarais.

Matthew A. BUYUS

(Buyauskas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderiškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Svečiai dainos ir muzikos artistai Laisvės koncerte

—Tai gražiai dainuoja! — pastebi žmonės, išgirdę dainininkės Gertrude Raskauskas balsą festivalių filmose. — Gaila, kad tik tiek mažai teparodo jos dainų. Ar ji tik tiek ir tedainavo? — klausinėja jie.

Brooklyniečiams tą Waterburio dainininkę teks girdėti dainuojant parinktiniausių dainų grupę ir pasigrožėti jomis visu pilnumu.

Gertrude Raskauskas dainuos dienraščio Laisvės koncerte. Jis įvyks jau šį sekmadienį, spalio 29-tą, Liberty Auditorijoje, kampas Atlantic Avenue ir 110th St., Richmond Hill, N. Y.

Richard Barris iš Dedham, Mass., Naujosios Anglijos lietuviams jau seniai pažįstamas akordionistas, ir kaipo žymus tos muzikos meistras ir aukštai įvertinamas, Laisvės koncerte gros taipgi dar pirmu kartu.

Taipgi dainuos operų dainininkas Stefanas Kozakevičius, Amelia Jeskevičiutė-Young, ir Aido Choras, vadovaujamas Jurgto Kazakevičiaus.

Koncerto pradžia 3:30. Sėdynės šiemet rezervuotos. Tikietų kainos $1.50 ir $1.25. Prašome įsigyti tikietus iš anksto, taipgi nesivėluoti atvykti, kad galėtume anksti pradėti ir laiku užbaigti, po koncerto turėti pakankamai laiko pobuviui su svečiais ir šokiams.

Kryžiokai grąsina Laisvės koncertą pikietuoti

Dienraščio Laisvės priešai, lietuviškos spaudos Amerikoje graboriai, vėl skleidžia grąsinimus pikietuoti mūsų metinį koncertą. Jie tuomi tikisi nugązdinti laisviečius ir svečius, mūsų kultūringų pramogų lankytojus.

Mes prašome visus dienraščio skaitytojus ir prietelius, kultūrinių mūsų pramogų mėgėjus dalyvauti. Pasitikime, kad darbo žmogus, kuris per tuos desėtkus metų savo dienrašti skaitė, kuris savo sunkiai uždirbtais centais išsaugojo sau teisę savo gimtoje kalboje dienrašti skaityti, kiekvienas bus savo vietoje.

Kiekvienas lietuvių liaudies dienraščio Laisvės patrijotas dalyvaus koncerte šį sekmadieni, 29-ta spalio, Liberty Auditorijoje.

FILMOS - TEATRAI

"WALK SOFTLY, STRANGER"

RKO Pictures, Inc., filma, rodoma Globe Teatre, New Yorke. Gamino Robert Sparks, direkcija Robert Stevenson'o. Vaidina Joseph Cotten, Valli, Spring Byington, Paul Stewart ir grupė kitų aktorių.

Veikalas einasi apie porą jaunų, bet jau sugadintų vyrukų, kurie nori poniškai gyventi, bet nėra ponais, neturi kas jiems uždirbtų pinigų. Jie eina kortomis lošti iš pinigų tam, kad pralobtų. Bet juk ir gemblerių lizdai užlaikomi praturtinti ne ką kitą, bet to lizdo savininką. Tad jie, kaip ir šimtai kitų tokių, pralošia, prasiskolina. Susitaria apiplėšti gemblerystės savininką.

Pirm įvykdant apiplėšimą, vienas iš poros (Cotten) nuvyksta apsigyventi mažame miestelyje, tikėdamasis taip išsislapstyti nuo policijos po to, kai įvykdys apiplėšimą. Jis įsikalba pas malonią senutę (Byington) esančiu ten gyvenusiu vaikystėje, gauna kambarį. Kare netekusi sūnaus, senutė jį pamyli. Ir jis senutės skriausti neturi noro, ją gerbia. Jinai jam parūpina darbą. Ten pat jis pamato savo boso, fabrikanto dukterį (Valli), gražią, bet paliegusią, negalinčią vaikščioti.

Nežiūrint progos pradėti geriau gyventi ir mylėtis, jisai vis vien su savo sėbru įvykdo sutartąjį apiplėšimą, susitaria daugiau neapiplėšti, gyventi ramiai. Tačiau to apiplėšimo pasėkoje susidaro komplikacijų.

Vaidyba graži. Sekti prietikius įdomu. Bet tema, jos siekis, —prastas. Nėra tikrovės nei pamokos. S.

Roxy Teatre teberodo "All About Eve."

★

New Yorko Paramount rodo "Dark City."

Stanley Teatre rodo "Alexander Nevsky" ir "Ballet." Šeštadienį pradės rodyti "Cossacks of the Kuban," technispalvę. Gamtiniai nuostabiai gražios scenerijos.

Sumedžiojo po miestą šimtus žmonių; juos pavadino "valkatomis"

Politikierių apetitai šiltoms vietoms gauti, o jei negalima gauti, tai pasiimti, pasiekė negirdėto ir neregėto siaubo, šaukia pasipiktinę areštais newyorkiečiai.

Praėjusį trečiadienį laikinojo majoro Impellitteri įsaku mieste suimti 232 asmenys, kaipo "valkatos," nes majoro štabo paslai nužiūrėjo, įtarė juos esant tokiais, kurie galėtų trukdyti balsuotojus.

Newyorkietis Civilinių Laisvių Komitetas pareiškė, jog tai yra hitlerinė taktika suimti šimtus žmonių įsivaizdavimu, kad gal jie galį ką blogą padaryti, kuomet jie nieko blogo nėra padarę. Net teisėjas Sabatini sušuko pasipiktinime, kad tie šimtai žmonių "nėra, negali būti valkatomis."

Virš tūkstantis parinktinių policistų buvo paskirti saugoti prezidentą Trumaną jam atsilankius į Flushing Meadow sakyti prakalbą spalio 24-tą.

Iš Lietuvių Literatūros Draugijos Konferencijos

LLD II apskrities metinė konferencija nebuvo skaitlingiausia, tačiau nusiskriaudė save tos kuopos, kurios neatsiuntė atstovų. Dalyvavusiųjų delegatai pateikė gerų, stiprinančių raportų ir diskusijose pasakyta sveikų, naudingų minčių organizacijai stiprinti, išsaugoti. Atstovai tas mintis parneš į kuopas. Tikėkime, jog toms kuopoms bus smagiau gyventi ir laukti kitų metų konferencijos.

Komisijai (Žilinskas, Rušinskienė, Rainys) paruošiant mandatų raportą, pranešimus apie draugijos reikalus pasakė A. Bimba, D. M. Šolomskas.

Vėliau apskrities pirmininkas A. Gilmanas pateikė apskrities komiteto veiklos raportą. Iš jo ypačiai pažymėtina ir kuopom svarstytina nauja mintis, kad minint draugijos 35-rių metų jubiliejų šį sezoną reikėtų pagerbti ir ilgai dirbančius apskrities komiteto narius. Great Necke galėtų būti suruošta programa sekretorei Lideikienei pagerbti, Bayonnėje fin. sekretoriui Skipariui ir iždininkui Janiūnui.

Žinoma, savęs, pirmininko Gilmanas neminėjo. Apie tai galėtų pagalvoti bile kuri rytinės Brooklyno dalies ar Williamsburgo kuopa, o gal ir visos kartu. Pirmininkas, kaip sakė jam už sugestiją atsikirsdama Lideikienė, suka visą darbo mašiną komitete, planuoja, o mes tiktai paduotąjį darbą nudirbame.

Sekretorė Lideikienė pranešė, jog tūlų kuopų sekretoriai dar neatsiteisė už pikniko tisidarbuota piknikui. Lietui apsidarbuoja piknikui. Lietui apžalojus pikniką, jis ne pilnai įvykdytas, tad ir dovanos likosi neįteiktos. Konferencija nutarė dovanas atidėti iki sekamo pikniko. Vis viena kuopų valdybos prašomos nedelsiant atsiskaityti už visas praėjusio pikniko medžiagas.

Fin. sekretorius Skiparis pranešė apskrities finansinį stovį.

Iš kuopų pranešimėlius turėjo Gužas, Babarskas, Kazlauskienė, Dennis, J. Bimba, Žilinskas, Milinkevičius, M. Klimas.

Kuopos vartotoja įvairiausius būdus duoklėms surinkti ir nariams palaikyti. Kurių nariai gyvena toli nuo kuopos susirinkimų vietos, pasklidai, ten keli pasidalina išrinkti duokles iš rečiau ateinančių ar negalinčių ateiti į susirinkimą narių. Veikiančiosios mažose kolonijose kuopos rengia pramogas susidėjusios su kitataučiais ir pasidaro pelno. Tūlos mažos, bet gaspadoriškos kuopos išaukavusios iki $122.24 įvairiems reikalams. Bent dvi, brooklynietė moterų ir Harrisono 136-ji, nesidrovi po susirinkimų susodinti narius prie arbatos. Sudaro nariuose šiltą, šeimyniską nuotaiką. O tuose pokalbiuose, diskusijose kartais nutaria ir įvykdo ne mažiau, kaip pačiame oficialiame susirinkime.

Diskusijose po raportų kalbėjo A. Bimba, J. Bimba, Šolomskas, Žilinskas, Milenkevičius, Gužas, Ramoška, Klimas, A. Globičius. Pasiūlymuose vyravo mintis nenumirti gyviems nuo neveiklos. Veikti, bet pasirinkti būdus tuos, kurie pagal kolonijos padėtį reikalingiausi ir tinkamiausi. Gal būt stipriausią argumentą, jog dar galima naujų narių gauti, pasakė Globičius, pareikšdamas, jog sekamam kuopos susirinkimui jau turi naują narį.

Konferencija užgyrė Amerikinio Sveturgimiams Ginti Komiteto teikiamą pagalbą persekiojamiems deportavimu sveturgimiams, taipgi naujai įsikūrusį lietuvių skyrių. Ir tarė paraginti kuopas tas įstaigas paremti. Taipgi įgalino komitetą pasiųsti delegaciją nacionalinėn konferencijon gruodžio 2-3 dienomis, New Yorke. Ir kuopos prašomos siųsti delegatus.

Albina Mikalaus išrinkta dalyvauti Jungtinių Tautų penkerių metų sukakties minėjime, ten nuvykti su moterų delegacija.

Darinktą į komitetą nauji nariai Albina Mikalaus ir Olga Reinhardt ir į alternatus Mary Šmagorienė.

Juozui Bimbai pirmininkaujant, konferencija ėjosi sklandžiai ir sparčiai ir užsibaigė anksti. **Koresp.**

REAL ESTATE
Sekami namai parsiduoda per
Orman & Michelson
REAL ESTATE — INSURANCE

● **MASPETH**—Atskiras mūrinis namas, dviem šeimom su abiejais apartmentais naujam savininkui. Lotas 50X100. Aliejum šildomas. Du garažiai. Apartmentai turi 5 ir 4 kambarius. Prašo $12,500.

● **MASPETH** — Parsiduoda du namai, bendrai subudavoti, turinti po 7 kambarius. Abu garu apšildomi. Lotas kiekvienam — 30x100. Namai parsiduoda kartu arba atskirai. Abejuose yra tenantai, be lysų. Savininkas parduos už prieinamą kainą. Prašo pasiūlymų.

● **RIDGEWOOD**—Šešių šeimų mūrinis, pusiau atskiras namas. Cold flats. Įeigų arti $1,700 per metus. Išlaidų apie $500. Gerai užlaikomas namas. Netoli BMT Subway. Vienas apartmentas bus tuščias. Savininkas prašo $9,500.

● **OZONE PARK**—Trijų šeimų namas ant didelio 60x100 loto. Įeigos yra $142.50 per mėnesį, ir dar 4 kambariai bus tušti. Aliejum apšildomas. Savininkas prašo $18,000, bet gal dar nusileistų.

● **RICHMOND HILL**—Atskiras namas, perdirbtas dėl dviejų šeimų. Trys kambariai su uždarais porčiais bus tušti. Įnešti reikia tiktai $2,700. Yra GI morgičius už $8,200. Aliejum šildomas. Vienas garažius. Netoli Lefferts Blvd. stoties.

Turime keletą gerų apartmentinių namų nuo 12 iki 40 šeimų didumo Brooklyne, Richmond Hill ir Kew Gardens. Taipgi keletą gerų saliūnų. Taipgi vienai ir dviem šeimom namų Woodhavene ir Richmond Hill, Queens Village, ir tt.

Dėl daugiau informacijų kreipkitės pas
Orman & Michelson
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill
Telefonai:
VIrginia 9-0842 arba VIrginia 7-4111

Darbiečiai reikalavo Robesonui saugumo

Reakcininkai, kovotojo už taiką ir demokratiją Paul Robesono nekentėjai, paskleidė po miestą grąsinimus. Baugina, kad publika neitų į to garsaus dainininko koncertą, suruoštą jam spalio 26-tos vakarą Audubon Ballroom, 166th St. ir Broadway, New Yorke.

Atsakydama į tai, American Labor Party kreipėsi į miesto policijos viršininką Murphy ir į veikiantįjį majorą Impellitteri. Reikalavo "imtis nepaprastų priemonių" užtikrinti saugumą garsaus artisto koncertui, taipgi jam ir viesiems koncerto dalyviams sąlygas "saugiai ateiti ir išeiti."

Šaukia nepaprastą konferenciją svetur gimusių reikalais

Immigracijos agentams pradėjus zilioti po miestus ir namus areštuoti deportavimui unijų, darbininkų ir progresyvių masinių organizacijų ir spaudos vadus, kilo reikalas skubios veiklos ir didesnės talkos. Tiems tikslams Amerikinis Sveturgimiams Ginti Komitetas šaukia nepaprastą konferenciją.

Įvyks šį penktadienį, spalio 27-tą, tuojau po darbo, 4 val., knygyne, 23 W. 26th St.

Policija skelbia susekusi vagis, kurie gegužės mėnesį buvo išvogę $30,000 vertės penicillino iš Schenley Laboratorijos New Yorke. Pas daktarą pamatytas ant bonkos serijos numeris nuvedęs pas vaistininką, nuo vaistininko pas pristatytoją.

Long Island Suffolk apskrities miestelių taksai ateinančiais metais, tikimasi, pakils iki $2.94 nuo $100 vertybės. Apskrityje taksai nėra vienodi. Tūli moka tiktai po 29 centus nuo šimto dolerių, o kaikur pakelti net iki $4.13.

Devynių metų berniukas tapo elektros užmuštas Newarke bandydamas pasivažinėti, užlipęs ant prekinio traukinio vagono.

N. Y. Laikraščių firmos pasiūlė algos priedo

Dvylika stambiųjų komercinių New Yorko laikraščių firmų pasiūlė unijai pažadą pridėti po $5 algos savaitei šiais metais ir po $2 ateinančiais. Jeigu unijistai sutiks pasiūlymą priimti ir pasirašyti kontraktą. Priedą pradėtų mokėti lapkričio 1-mą. Derybos tęsiasi jau kelinta savaitė.

Priedas paliestų apie 10,000 mechanikų ir jiems pagelbininkų šapose, taipgi paslus.

Gimininga gyvenimas

Brooklynietės dvi seserys buvo viena diena ištekėjusios už dviejų brolių Piccirillo. Praėjusį antradienį abi seserys nuvyko į ligoninę ir dviemis valandomis viena nuo kitos susilaukė po dukrelę.

Tiria laivų nelaimę

Marininkas Seymour Bennis, buvęs sargybiniu ant laivo Pelican State laike susidūrimo su danų laivu Erria, liūdijo, kad ano laivo signalistas sumaišęs signalus. Signalas rodęs, kad laivas stovi vietoje, o laivas skubėjęs praplaukti Pelican State laivą. Tyrinėjimas tebevykdomas.

MIRĖ

KOLENDO, Aloiz. Mirė spalio 21 d., Orlando, Florida. Kūnas pašarvotas Conway Funeral Home, Northern Blvd., prie 83rd St., Jackson Hts., L. I.

Pomirtinės mišios bus laikomos spalio 28 d., 10 val. ryto, St. Joan of Arc bažnyčioje, 83rd St. ir 35th Ave., Jackson Heights. Laidotuvės įvyks Šv. Jono kapinėse.

Velionis paliko nuliūdime dukterį Mrs. James Murphy; du sūnus Vincent ir Aloysius; seserį Mrs. Ralph Chuberkis ir brolį Joseph.

Help Wanted Agcy Tel. Plaza 7-2896
HELP WANTED—FEMALE

Namų darbininkė; prižiūrėti du mokinius; guolis vietoje; labai geri namai. Skambinkite Miss Lee, Plaza 7-2896. (204-206)

Namų darbininkė-virėja. Patyrusi; pilna priežiūra. Dirbanti pora; yra kūdikis, o mergaitė lanko mokyklą. Guolis vietoje; nuosavas kambarys. Paliūdijimai. Gera alga. Mr. H. Kornfeld, 2056 East 22nd St., Brooklyn, N. Y. Arba skambinkite: SH. 3-2423. (205-207)

Namų darbininkė, patikima ir patyrusi Guolis vietoje ar kitur. Mergaitė 5 m. amžiaus. Geri namai maloniai moteriškei. NAvarre 8-9498. (205-209)

Namų darbininkė — auklė; nereikia skalbti. Žiemą Floridoje. Guolis vietoje. $80 į mėnesį. Mažas apartmentas. NI. 8-5467. (206-208)

Namų darbininkė; prižiūrėti kūdikio. Guolis vietoje. Maža alga. Skambinkite: PL. 7-2896. (206-208)

Namų darbininkė; labai patikima mergina ar moteriškė; vėliausi paliūdijimai. Vėliausi įtaisymai. Guolis kitur. Gera alga. SHeepshead 3-0599. (206-208)

Įsakė sugrąžinti darban

Valdinė Darbo Santykių Taryba įsakė Cyril de Cordova & Brothers stock brokerių firmai sugrąžinti darban John M. Finn, buvusį firmos raštininką. Jisai buvo atstatytas iš darbo 1938 metais laike stock exchange darbininkų streiko už atsisakymą eiti dirbti peržengiant pikieto liniją. Pirm to buvo išdirbęs tai firmai 29 metus. Turės atmokėti jam ir algą už visą nedirbtą laiką. Laimėjimas atsiektas dėka pažangiai, veikliai unijai, kuri padėjo bylą pristatyti valdinei įstaigai.

Aido Choras

Reguliarės Aido Choro pamokos įvyks penktadienį, spalio 27-tą, lygiai 8 val. Visi choristai prašomi ateiti, nes mes mokomės keletą naujų dainų mūsų žieminiam koncertui, įvyksiančiam gruodžio 10-tą Pirmininkė.

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktelliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, PH. G.
Tel. EV. 7-6233

Dr. M. Maisel
Staigios ir Įsisenėjusios Vyrų ir Moterų Ligos
Odos Ligos, Bendras Nusilpimas, Inkstai ir Pūslė, Reumatizmas.
Kraujo ir Slapumo Tyrimas.
Ištyrimas $3.00.
107 East 17th Street,
(arti 4th Ave.—Union Square)
New York City.
VALANDOS:
Kasdien 10:00—1:00, 4:00—7:00.
Sekmad. 11:00 A. M. iki 1:00 P. M.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION
Telefonas
EVergreen 4-8969

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas
EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

AM. LIETUVIŲ II-JO KARO VETERANŲ DR-JOS
BEER PARTY IR ŠOKIAI
Šeštadienį Spalio 28 dieną
Užkviečiame smagiai praleisti laiką. Šokiams gros
NAKTIES PELĖDŲ ORKESTRA, vadovaujant Jonui Navickui.
ALUS — UŽKANDŽIAI — ŽAIDIMAI
AM. PILIEČIŲ KLIUBAS, 280 Union Ave.
Pradžia 8:30 val. vakare. Kaina $1.50 asmeniui.